

**KLINISK VETERINÆRVAKT
ANTALL OG STØRRELSE PÅ VAKTOMRÅDER SAMT TILPASNING
AV BEMANNING I VAKTORDNINGEN ETTER BEHOV**

Forslag fra et utvalg oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet

Oslo, 14. desember 2005

FORORD

Utvalget har gjennomført en krevende prosess. Mandatets rammer ble opplevd som stramme. Utvalget har arbeidet for å finne forslag til en best mulig vaktordning med utgangspunkt i dagens økonomiske ramme for vaktordninger for veterinærer. Det er lagt betydelig vekt på regionale innspill som er innhentet i prosessen. Innspillene fra regionene viser at det er behov for en ressursmessig styrking av klinisk veterinærvakttjeneste for at denne skal oppleves som tilfredsstillende eller forsvarlig.

Utvalgets flertall, alle unntatt representanten fra Den norske veterinærforening (DNV), mener at det foreslåtte som legges fram her, vil gi en forsvarlig vaktordning. Det vil bli flere veterinærer på vakt om kveldene/nettene, og perioden med fellesbetjening av vaktområder vil bli kortere. Den foreslåtte ordningen vil etter flertallets oppfatning bli bedre enn dagens vaktordning både for produksjonsdyr og kjæledyr, spesielt i områder med store reiseavstander.

Representanten fra DNV mener nedlegging av spesialvakten for kjæledyr vil gi en langt dårligere vaktordning i spesielt husdyrtette og befolkningstette områder hvis en ikke samtidig øker vaktbemanningen i slike områder mer enn det som er foreslått av flertallet.

Oslo, 14. desember 2005

Sverre Gunnar Mansaas
Norges Bondelag

Olaf Godli
Norsk bonde- og småbrukarlag

Åshild Hauan
Uavhengig representant

Arne Norum
KS

Helge Njøsén
Den norske veterinærforening

Kirsti Edith Ullsfoss
Mattilsynet

Marit B. Braathen
Landbruks- og matdepartementet

Gunnar Hagen
Landbruks- og matdepartementet

Innholdsfortegnelse

1. Sammendrag	4
2. Bakgrunn for utvalgets arbeid	6
3. Utvalgets mandat	6
4. Utvalgets sammensetning	7
5. Dagens vaktordninger for veterinærer	7
5.1 Klinisk veterinær vakt	7
5.2 Spesialvakt for smådyr (kjæledyr)	9
5.3 Mattilsynets beredskapsvakt	10
5.4 Andre forhold	10
6. Utvalgets arbeidsmåte	11
7. Utvalgets vurderinger og forslag	13
7.1 Eventuell samordning av klinisk veterinær vakt og Mattilsynets beredskapsvakt	13
7.2 Alternativ disponering av midler til spesialvakt for kjæledyr	16
7.3 Organisering og bemanning av klinisk veterinær vakt	17
7.3.1 Økonomisk ramme	17
7.3.2 Antall og størrelse på vaktområdene	18
7.3.3 Responstid og arbeidsmengde på vakt	19
7.3.4 Oppsummering av utvalgets forslag	21
7.3.5 De enkelte regionene	21
7.4 Særmerknad fra Den norske veterinærforening (DNV)	30
Vedlegg 1 Responstid og arbeidsmengde i klinisk veterinær vakt etter dagens organisering ..	33
Vedlegg 2 Oppsummert forslag til organisering og kostnader ved klinisk veterinær vakt	36
Vedlegg 3 Oversikt over offentlige dokumenter som det refereres til utvalgsrapporten	37

1. Sammendrag

Etter oppnevning fra Landbruks- og matdepartementet har utvalget utredet organisering og bemanning av klinisk veterinærsvakt. Arbeidet var foranlediget av et anmodningsvedtak fra Stortinget våren 2005. Utvalgets arbeid har tatt utgangspunkt i dagens økonomiske rammer for vaktordningene for veterinærer.

Utvalget har i samsvar med mandatet vurdert om de tilgjengelige ressursene vil bli bedre utnyttet ved alternativ disponering av midler som nyttes til spesialvakt for kjæledyr samt ved å se klinisk veterinærsvakt og Mattilsynets beredskapsvakt i sammenheng.

Med mandatets forutsetninger mener utvalgets flertall, alle unntatt DNVs representant, at midler som i dag benyttes til spesialvakt for kjæledyr bør omdisponeres til klinisk veterinærsvakt.

Utvalgets flertall, alle unntatt DNVs representant, frarår at det foretas en formalisert samordning av klinisk veterinærsvakt og Mattilsynets beredskapsvakt. Det kan imidlertid være aktuelt at Mattilsynet i større grad kjøper konkrete tjenester av veterinærer på vakt.

Representanten fra DNV tilrår at det snarest mulig må vurderes en samordning av både beredskapsvakten i Mattilsynet og spesialvakten for kjæledyr med klinisk veterinærsvakt. En slik samordning av de tre vaktordningene vil etter denne representantens vurdering, gi en faglig, organisatorisk og trolig også vesentlig positiv økonomisk synergieffekt.

Utvalget har innhentet vurderingsgrunnlag i form av åtte regionale forslag til vaktordninger ved ulike økonomiske scenarier. Innspillene fra regionene viser at det er behov for en ressursmessig styrking av klinisk veterinærsvakt for at denne skal oppleves som tilfredsstillende eller forsvarlig.

Utvalgets flertall har utarbeidet et forslag til organisering av klinisk veterinærsvakt som innebærer

- omdisponering av midlene som i dag benyttes til spesialvakt for kjæledyr, til den kliniske veterinærsvakten,
- beskjedne endringer i geografisk inndeling av vaktområdene i samsvar med det som er fremkommet i innspill fra de regionale arbeidsgruppene,
- videreføring av en vaktordning som omfatter alle tidsrom utenom kl. 8 – 16 på hverdager,
- videreføring av et prinsipp om tilpassing av bemanningen etter behov i form av redusert vaktbemanning om natten. Det foreslås en hovednorm som går på redusert bemanning i tidsrommet kl. 22 – 06 alle dager, mens områdene blir ”fullbemannet” hverdager kl. 06 – 08 og 16 – 22 samt i helgene kl. 06 - 22. Perioden med redusert bemanning vil etter dette bli kortere enn etter dagens vaktordning,
- redusert vaktbemanning gjennomføres ved at en veterinær kan betjene mer enn ett vaktområde. Slik fellesbetjening av vaktområder bør kun etableres dersom responstiden etter kriterier definert av utvalget, ikke overstiger 100 minutter. Antallet veterinær på vakt i Norge om natten vil etter forslaget øke fra 104 i dag til om lag 135,
- videreføring av eksisterende opplegg med ekstra ressurser til sesongmessig styrking av vaktordningen i visse vaktområder (sesongtillegg), og
- en økning av den økonomiske rammen for vaktordninger for veterinærer (beløp postert på statsbudsjettets kapittel 1115 post 70 som i dag omfatter både klinisk veterinærsvakt

og spesialvakt for kjæledyr) med helårsvirkning på om lag 2,5 mill. kroner, tilsvarende 3,2 %.

Utvalgets mindretall, representanten fra DNV, vil påpeke følgende punkter:

- regionale grupper har ikke vektlagt utvalgets definerte måte å beregne responstid på i sine vurderinger,
- i tråd med regionale gruppers innstillinger bygger mindretallets forslag på at spesialvakten består, og at det i tillegg er behov for om lag 15,5 mill. kroner i økning av dagens økonomiske ramme. Mindretallets forslag innebærer en økning av antall vaktområder med to til 163,5 og at antall veterinærer på vakt om natten økes fra 104 til 148,
- et samlet utvalg har anbefalt kortere sammenslåing av vaktområder i helgene enn dagens ordning. Dette har en årlig kostnad på om lag 80 000 kroner for hvert av de 15 vaktområdene som etter mindretallsforslaget kan slås sammen på natt. Gjennomføring av en slik endring av sammenslåingstidspunktet øker mindretallets forslag til om lag 16,7 mill. kroner over dagens økonomiske ramme, og
- det må spesielt bemerkes at en samordning av den kliniske veterinærvakten med både spesialvakten for kjæledyr og beredskapsvakten i Mattilsynet vil etter mindretallets mening gi en vesentlig positiv synergieffekt faglig, organisatorisk og økonomisk. Den forventede økonomiske gevinsten er trolig vesentlig, men ukjent og er følgelig ikke beregnet inn i mindretallets forslag.

Utvalget har registrert at de regionale gruppene har hatt varierende oppfatning om hvilke elementer ved vaktordningen som bør endres. Utvalget mener derfor at det forslaget som fremmes, kan være et utgangspunkt for fordeling av en gitt økonomisk ramme mellom regionene. Det bør imidlertid gis betydelig fleksibilitet for regional organisering innen de foreslåtte rammene.

2. Bakgrunn for utvalgets arbeid

Ved behandling av St. prp. nr. 47 (2004-2005) *Om klinisk veterinærvesen og endringer av kapittel 1115 – Mattilsynet på statsbudsjettet for 2005 under Landbruks- og matdepartementet* gikk en enstemmig næringskomité i Innst. S. nr. 180 (2004-2005) inn for et anmodningsvedtak til Regjeringen om å nedsette et utvalg for å gjennomgå veterinærvesenet(e).

Anmodningsvedtaket, som ble enstemmig vedtatt av Stortinget, har følgende ordlyd: *Stortinget ber Regjeringen nedsette et utvalg, også med uavhengige representanter, for å gjennomgå størrelse på og antall vaktområder for veterinærer, samt en tilpasning av bemanning av områdene etter behov. Utvalgets arbeid bør være avsluttet innen utgangen av oktober 2005 og må ta utgangspunkt i de økonomiske rammene for den vedtatte avtalen.*

Bakgrunnen for anmodningsvedtaket er nærmere omtalt i Innst. S. nr. 180 (2004-2005). Komiteen pekte i denne innstillingen på betydningen av en velfungerende veterinærvesen i hele landet og viste til de mange innsigelsene de hadde fått på at enkelte sammenslåtte områder var for store til å la seg betjene på en forsvarlig måte når det gjelder dyrevelferd, dyrehelse og av hensyn til den veterinær som skal betjene området. Komiteen anførte at den kliniske veterinærvesenet er samfunnets sikkerhetsnett for å sikre at det er tilgang på veterinærtjenester, og at det er helt grunnleggende for bønder at dyr kan få behandling innen rimelig tid og dermed unngå unødvendig lidelse. Komiteens flertall viste til Innst. O. nr. 119 (2000-2001) *Innstilling fra næringskomiteen om lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell*, der komiteen uttaler at en ordning med vaktområde skal bedre tilbudet til brukerne. En forsvarlig responstid skal ivaretas og det skal tas hensyn til kostnadene til dyreeiere.

Komiteen presiserte med henvisning til tidligere stortingsbehandling at staten har et overordnet ansvar for at alle deler av landet har et forsvarlig tilbud på offentlige og private veterinære tjenester til alle døgnets tider. Statens ansvar for vaktordningen(e) er også omtalt i St. prp. nr. 47 (2004-2005). Ved stortingsbehandlingen ga saksordføreren uttrykk for at dette ikke var ment å være til hinder for det arbeidet Regjeringen er i gang med når det gjelder vurdering av overføring av disse oppgavene til kommunene.

Komiteen anførte at den hadde fått signaler om at det er muligheter for en bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser og mente at de samlede ressursene til klinisk vakt og forvaltningsvakt bør ses i sammenheng. Komiteen foreslo at en vurdering av dette forholdet burde inkluderes i utvalgets mandat. Under stortingsbehandlingen ble det fra landbruks- og matministeren og fra stortingsrepresentanter gitt uttrykk for at en også burde se på de ressursene som brukes til spesialvakt for smådyr, i et arbeid for å forbedre utnyttelsen av tilgjengelige ressurser.

3. Utvalgets mandat

Med utgangspunkt i Innst. S. nr. 180 (2004-2005) og etterfølgende debatt i Stortinget, fikk utvalget følgende mandat i oppnevningensbrev fra Landbruks- og matdepartementet datert 11.07.2005:

Utvalget skal med utgangspunkt i de økonomiske rammene for avtalen mellom Den norske veterinærforening og Landbruks- og matdepartementet (helårsvirkning 69,88 mill. kroner) foreslå hvordan den kliniske veterinærvesenet best kan organiseres når det gjelder:

- antall vaktområder

- *størrelse på/geografisk utstrekning av vaktområdene*
- *tilpasning av bemanning i områdene etter behov*

Det benyttes i 2005 omkring 10 mill. kroner til en spesialisert vaktordning for kjæledyr. Utvalget anmodes om å vurdere om brukernes sikkerhet for at det er tilgang på veterinærtjenester vil bli større ved alternativ disponering av midler som nyttes til denne vaktordningen. Utvalget bør i tilfelle foreslå hvordan vaktordningen best kan organiseres når det gjelder forholdene nevnt i første avsnitt.

Utvalget anmodes videre om å vurdere om de tilgjengelige ressursene vil bli bedre utnyttet dersom klinisk veterinær vakt og Mattilsynets forvaltningsvakt blir sett i sammenheng. Utvalget bør i tilfelle foreslå hvordan vaktordningen best kan organiseres når det gjelder forholdene nevnt i første avsnitt og hvordan ansvarsfordelingen mellom Mattilsynet og de praktiserende veterinærene i tilfelle bør være.

Utvalget bes om å innhente og vurdere regionale og lokale innspill om geografiske forhold, arbeidsmengde på vakt (sesong- og døgnvariasjoner mv.), eksempelvis gjennom regionale/lokale utredningsprosesser.

Landbruks- og matdepartementet arbeider med sikte på at kommunene skal få ansvar for nødvendige tiltak for å sikre tilgang på dyrehelsetjenester samt for vaktordningene for praktiserende veterinærer. Utvalgets forslag bør så langt mulig legge til rette for en smidig ansvarsoverføring til kommunene.

Utvalgets arbeid bør være avsluttet innen utgangen av oktober 2005.

Utvalget fikk på anmodning forlenget fristen for arbeidet til begynnelsen av desember 2005.

4. Utvalgets sammensetning

Utvalget har hatt følgende sammensetning:

Helge Njøsén: Den Norske Veterinærforening (DNV)

Sverre Gunnar Mansaas: Norges Bondelag

Olaf Godli: Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Arne Norum: KS

Kirsti Ullsfoss: Mattilsynet

Åshild Hauan: Fylkesmann i Nordland, uavhengig representant

Marit Braathen: Landbruks- og matdepartementet, sekretær

Gunnar Hagen: Landbruks- og matdepartementet, leder

I tillegg har Åsmund Prytz, Landbruks- og matdepartementet bidratt i en del av utvalgets praktiske oppgaver.

5. Dagens vaktordninger for veterinærer

5.1 Klinisk veterinær vakt

I St. prp. nr. 54 (1999-2000) *Om faglige og økonomiske rammer for dyrehelseforvaltningen og virksomheten til veterinærer og annet dyrehelsepersonell* foreslo Regjeringen en ny vaktordning der det ble etablert et skille mellom klinisk vakt, spesialistvakt for sports- og

kjæledyr og offentlig vakt. Den nye vaktordningen skulle erstatte en tidligere avløserordning for distriktsveterinærene som omfattet 208 områder. Ved behandling av denne proposisjonen forutsatte næringskomiteen i Innst. S. nr. 235 (1999-2000) at vaktordningene ble evaluert i løpet av år 2002. Dette er ikke gjort. I Ot. prp. nr. 52 (2000-2001) *Om lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell* omtales et forslag om organisering i om lag 150 vaktområder for klinisk veterinærsvakt og ni spesialvakter for kjæledyr. Den offentlige vakten skulle organiseres i om lag 35 lokale, fire regionale og en sentral forvaltningsvakt.

Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) § 26 tilplikter staten å organisere en klinisk veterinærsvakt. Som hovedregel, skal det gjennom forhandlinger etableres en avtale med yrkesorganisasjonen om organisering av vakten og betaling for vakt deltakelse. Loven omtaler ingen tvisteløsningsmekanisme dersom partene ikke kommer til enighet i forhandlingene.

I avtale om organisering og gjennomføring mv av veterinærsvakt datert 3. desember 2002 ble det etablert 160 vaktområder, senere justert til 161 vaktområder. Dagens kliniske veterinærsvakt er forankret i avtale av 4. februar 2005 med justeringer av 18. mai 2005, mellom DNV og Landbruks- og matdepartementet.

Vakten er etter avtalen organisert i 161 vaktområder som dekker hele landet. Alle vaktområdene skal være betjent av en veterinær i tidsrommene kl. 0630 – 0800 og 1600 – 2030 på hverdager og i tidsrommet kl. 0800 – 1800 på lørdager, søndager og hellig-/høytidsdager. Utenom disse periodene, d.v.s. kl. 2030 – 0630 på hverdager og kl. 1800 – 0800 på lørdager, søndager og hellig-/høytidsdager, skal en veterinær kunne betjene to vaktområder. Om vaktbemanning sier avtalen videre: ”I minst 35 vaktområder der reisemuligheter/-avstander begrenser muligheten for en veterinær til forsvarlig å dekke to områder, skal det være en veterinær på vakt i hvert vaktområde i samtlige vaktperioder. Hvilke områder dette konkret skal gjelde, avgjøres av Mattilsynet”.

Etter dagens ordning har Landbruks- og matdepartementet bestemt at 46 vaktområder er unntatt fra sammenslåing i deler av døgnet. Det er 104 veterinærer som skal dekke alle vaktområder i landet i perioder med redusert bemanning.

I tillegg skal det etter avtalen fordeles 60 sesongtillegg hver av en varighet på en måned. Med sesongtillegg menes økning av den vaktbemanningen som ellers gjelder i vaktområdet, med en veterinær.

Deltakelse i klinisk veterinærsvakt er frivillig. Den enkelte veterinær søker Mattilsynet og kan gis rett til deltakelse. Når en veterinær er gitt rett til deltakelse, må vedkommende forholde seg til det regelverket som regulerer vakt deltakelsen. Mattilsynet har ansvar for løpende organisering av vaktordningen. I henhold til dyrehelsepersonelloven § 26 kan staten pålegge veterinærer å delta i vakten på det stedet de utfører sin virksomhet dersom en ikke har fått tilstrekkelig personell til å gå frivillig inn i vaktordningen.

Vakt deltakelse godtgjøres etter avtalen normalt med kr. 67,90 pr. time mandag-fredag, kr. 96,15 pr. time lørdag og søndag og kr. 110,95 på hellig- og høytidsdager. For sesongtilleggene er tilsvarende timesatser henholdsvis kr. 45,25, kr. 64,05 og kr. 73,50. Veterinærene utfører oppdrag på vakt som selvstendig næringsdrivende og beholder selv inntekter fra oppdrag i vaktperiodene. Sesongtilleggene er forutsatt tildelt vaktområdene i

perioder av året når det er spesielt mye inntektsgivende arbeid på vaktene (f. eks. lammingsseasonen) og er derfor lavere enn ordinær vaktgodtgjørelse.

Vakthavende veterinær skal i henhold til avtalen være tilgjengelig, være beredt til og sørge for, uten ugrunnet opphold:

- å oppfylle hjelpeplikten etter dyrehelsepersonellovens § 14,
- å yte veterinærhjelp innen vaktområdet som bør ytes før neste hverdag av helse-, dyrevern- eller næringsmessige hensyn, og
- å ivareta offentlige interesser, herunder utføre frivillige eller pålagte enkelttjenester for det offentlige mot avtalt godtgjørelse.

Deltaker i den kliniske veterinærvakten som ikke har vakt og som ikke tar oppdraget selv, skal sikre at henvendelser blir henvist til vakthavende veterinær.

Avtalen om klinisk veterinærvakt har en beregnet helårskostnad på 69,88 mill. kroner.

5.2 Spesialvakt for smådyr (kjæledyr)

Med utgangspunkt i egen avtale mellom Den norske veterinærforening og Landbruksdepartementet av 20. juni 2002 er det etablert en spesialvakt for smådyr (kjæledyr), jf også avtalen om klinisk veterinærvakt av 4. februar 2005 pkt. 8. En slik vaktordning er som tidligere nevnt, også omtalt i St. prp. nr. 54 (1999-2000) *Om faglige og økonomiske rammer for dyrehelseforvaltningen og virksomheten til veterinærer og annet dyrehelsepersonell.*

På landsbasis er det opprettet 13 spesialvakter som er geografisk fordelt i henhold til avtalen.

Virksomheter som har spesialvakt, skal i henhold til avtalen:

- gi råd til annet dyrehelsepersonell og andre når det gjelder syke og skadde smådyr,
- oppfylle hjelpeplikt etter dyrehelsepersonellovens § 14,
- undersøke og behandle syke og skadde smådyr som krever spesielle kunnskaper og utstyr og som bør behandles før neste arbeidsdag av helse- og dyrevernmessige hensyn. Kostnadene for slik behandling betales av dyrets eier, og
- ivareta offentlige interesser, herunder utføre frivillige eller pålagte enkelttjenester for Mattilsynet mot avtalt godtgjørelse.

Veterinærklinikker som har vakt, får et tilskudd på 14.700 kroner pr. uke med spesialvakt.

Ved etablering av spesialvakten ble ordningen finansiert med en økning av avgiften på fôr til selskapsdyr. I forbindelse med matforvaltningsreformen ble det gjort en del lovendringer. Det ble gitt hjemmel i dyrevernloven, dyrehelsepersonelloven og lov om husdyravl til å innkreve avgift på fôr til dyr utenom matproduksjon for å dekke kostnader til tilsyn og kontroll etter disse lovene. Som følge av lovendringene, ble det gjort forskriftsendring i 2004 som tok bort koblingen mellom avgiften og veterinær vaktordning/spesialvakt for smådyr (kjæledyr). I budsjettforslaget for 2006 er det lagt opp til inntekter på 23,3 mill. kroner på statsbudsjettets kapittel 4115 fra avgift på fôr til dyr utenom matproduksjonen (kjæledyr og pelsdyr).

Avtalen om spesialvakt for smådyr (kjæledyr) har en helårskostnad på om lag 10 mill. kroner. I avtalen var det forutsatt at spesialvakten skulle evalueres i løpet av 2004. Dette er ikke gjort.

5.3 Mattilsynets beredskapsvakt

Fram til 4. juli 2005 hadde Mattilsynet en beredskapsvakt (forvaltningsvakt) betjent av veterinær utenom ordinær arbeidstid på alle sine 64 lokalkontorer samt på noen regionkontorer og på hovedkontoret.

Denne vaktordningen er fra 4. juli 2005 erstattet av en ny beredskapsvakt. Mattilsynets beredskapsvakt skal ivareta Mattilsynets oppgaver utenom ordinær arbeidstid og dermed sikre at Mattilsynet opprettholder forsvarlig beredskap for å kunne forebygge, begrense eller håndtere ekstraordinære situasjoner og andre uønskede hendelser.

Det vil være noen regionale forskjeller, men i hovedsak er vaktordningen lagt opp slik:

- vakt på distriktsnivå (totalt ca 27) som er betjent fra distriktskontorene stenger og fram til kl 2200 på hverdager og kl. 0800 til 2200 på helg- og høytidsdager,
- vakt på regionnivå (totalt 4 stk) som er betjent fra kl. 2200 til 0800, og
- døgnkontinuerlig vakt på sentralt nivå.

Det er ingen særskilte kompetansekrav knyttet til deltakelse i vaktordningen. Mattilsynets regionkontorer vurderer hvilken kompetanse som er nødvendig for å løse de oppgaver vakten har. På lokalt nivå legger Mattilsynet til grunn at kompetansebehovet i hovedsak vil dreie seg om dyrehelse og dyrevern. Lokal vakt skal kunne rykke ut hvis det er nødvendig.

Ved matforvaltningsreformen ble det lagt vekt på at det ikke måtte være økonomiske eller andre bindinger mellom Mattilsynet og de det skal føres tilsyn med, jf St. prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 (2002-2003). Mattilsynet som etat, har således ingen selvstendig rolle i å betjene publikum med veterinærtjenester. I den grad Mattilsynets vaktordning er betjent av veterinær, vil imidlertid vedkommende kunne ha en hjelpeplikt etter dyrehelsepersonelloven i egenskap av å være autorisert veterinær.

I Finnmark videreføres ordningen med ”koblet vakt”, d.v.s. at en person (veterinær) har både beredskapsvakt for Mattilsynet og klinisk veterinæravakt på lokalt nivå. Her vil den lokale vaktordningen være døgnkontinuerlig.

Mattilsynet ønsker bistand og kjøp av tjenester fra privatpraktiserende veterinærer. Dette gjelder oppgaver som skal løses både på dagtid og ikke minst i beredskapsvakten. Det er her snakk om enkeltkjøp av tjenester for oppgaver som tilhører Mattilsynets portefølje, for eksempel blodprøvetaking, salmonellaprøver, BSE-prøver, bistand i dyrevernsaker m.v. Det er viktig at det ikke etableres avtaler som kan gi utfordringer i arbeidsrettslig (tilsetning – arbeidsmiljø), erstatningsrettslig (arbeidsgiveransvar) eller forvaltningsrettslig (personell kompetanse – inhabilitet) sammenheng. Det er ulikt i hvor stor grad slikt tjenestekjøp praktiseres i de enkelte distriktene.

Mattilsynets beredskapsvakt på distriktsnivå koster om lag 5 mill. kr årlig (eksklusive lønn for oppdrag i vaktperiodene).

5.4 Andre forhold

Skysstrefusjonsordningen

For å utjevne kostnadene mellom husdyrbrukere som benytter veterinærtjenester (både sykdom og inseminasjon) til produksjonsdyr i jordbruksdrift, er det i jordbruksavtalen etablert en tilskuddsordning. For 2006 er det beregnet 38,3 mill. kroner til denne tilskuddsordningen.

Ordningen reguleres av *Forskrift 10. oktober 1994 om tilskudd til nedskrivning av utgifter til skyssgodtgjørelse og reisetillegg i forbindelse med veterinærers sjuke/inseminasjonsbesøk*. Det ytes ikke tilskudd til reiser hvor rekvirenten er bosatt mindre enn 20 km fra veterinærens kontorsted.

Tilskuddet består av:

- skyssgodtgjørelse etter statens regulativ for reiser innenlands for avstander over 40 løpende km med egen bil eller leid skyss (båt, taxi), og
- reisetillegg fastsatt av avtalepartene i jordbruksoppgjøret. Reisetillegget består av:
  - for reise med bil/motorsykkel/tog: 3,05 kr/km
  - for reisetid/ventetid etter nærmere regler: 200 kr/time

Satsene er like for reiser på dag, kveld, natt og helg. Reisetillegget ble siste gang justert i 1989. Skyssrefusjonsordningen gjennomgås for tiden av en egen arbeidsgruppe i Landbruks- og matdepartementet.

Vaktordningene og forholdet til konkurranselovgevingen

På grunn av at dyrehelsepersonelloven gir hjemmel til å pålegge veterinærer å delta i vaktordningen, mente næringskomiteens flertall ved behandling av Ot. prp. nr. 52 (2000-2001) *Om lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell* i Innst. O. nr. 119 (2000-2001) at ”aktuelle yrkesorganisasjoner må ha innflytelse på både størrelse på godtgjørelsestilskudd, fordeling av og vilkår for utbetaling. Hvis utøvere innenfor dyrehelsetjenesten skulle kunne bli pålagt vakter med en kompensasjon som er bestemt uten rett til å forhandle, kan dette påvirke dyrehelsepersonellens valg av bo- og arbeidssted.”

Forhandlinger og avtale samt gjennomføring av denne forutsetter et samarbeid mellom veterinærer om priser for selve vakttjenesten og markedsdeling som i utgangspunktet er i strid med lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven). Bestemmelsen i dyrehelsepersonelloven § 26 om at departementet skal inngå en avtale med yrkesorganisasjonen om organisering og gjennomføring av vaktene samt om godtgjøring/tilskudd for deltakelse, representerer i realiteten et unntak fra bestemmelsene i konkurranseloven. Det er for øvrig fri etableringsrett for veterinærer og fri prisdannelse for veterinære tjenester.

Moderniseringsdepartementet har nylig vurdert konkurransebegrensende offentlige reguleringer innen frie yrker, deriblant veterinærer, og har i brev av 28. juni 2005 anbefalt at Landbruks- og matdepartementet tar initiativ til å endre dyrehelsepersonelloven § 26. Det foreslås at bestemmelsen endres slik at veterinærene gjennom DNV mister det som i praksis er noe nær vetorett i forhandlingene med staten.

Den lovmessige reguleringen av vaktordningen vil bli vurdert i forbindelse med planlagt kommunalisering av ansvar for tilgang på veterinærtjenester og veterinærvakt.

6. Utvalgets arbeidsmåte

Utvalget hadde sitt første møte i Landbruks- og matdepartementet 9. august 2005. Det har senere vært fire møter, det siste 28. november 2005.

For å skaffe et godt vurderingsgrunnlag for utvalgets arbeid har åtte regionale arbeidsgrupper (basert på Mattilsynets regioninndeling) gitt sine innspill til hvordan vaktordningen bør organiseres, gitt tre ulike økonomiske scenarier. De regionale arbeidsgruppene har vært ledet/koordinert av Mattilsynet. I tillegg til Mattilsynet har Den Norske Veterinærforening, Norges Bondelag, Norsk bonde- og småbrukarlag og KS/kommunene deltatt i disse gruppene.

De regionale arbeidsgruppene ble gitt følgende oppgave:

Det tas utgangspunkt i følgende tre tenkte scenarier:

Scenario nr. 1: De økonomiske ressursene til klinisk veterinærvakt i regionen skal økes med 20 % i forhold til i dag. Ressurser som benyttes til spesialvakt for kjeledyr kan evt. også omdisponeres til klinisk veterinærvakt.

Scenario nr. 2: De økonomiske ressursene til klinisk veterinærvakt i regionen skal videreføres på uendret nivå i forhold til i dag. Ressurser som benyttes til spesialvakt for kjeledyr kan evt. omdisponeres til klinisk veterinærvakt.

Scenario nr. 3: De økonomiske ressursene til klinisk veterinærvakt i regionen skal reduseres med 20 % i forhold til i dag. Ressurser som benyttes til spesialvakt for kjeledyr kan evt. omdisponeres til klinisk veterinærvakt.

For hvert av scenariene fremmes forslag om hvordan tilgjengelige ressurser da kan utnyttes best med hensyn til:

- 1) Antall områder for klinisk veterinærvakt i regionen
- 2) Geografisk utstrekning av det enkelte vaktområdet – på kommunenivå
- 3) Optimal vaktbemanning i vaktområdene på ulike tidspunkter av døgnet på hverdager, i helger og høytidsdager samt til ulike tider av året, herunder evt. fellesbetjening med naboområder og bruk av sesongtillegg (styrket vaktbemanning i perioder)
- 4) Evt. fremtidig spesialvakt for kjeledyr i regionen
- 5) "Responstid" i det enkelte vaktområdet som foreslås under pkt. 2 både når området har en vakthavende veterinær og i evt. perioder med felles betjening med naboområde (hvordan responstiden beregnes fremgår av eget avsnitt nedenfor)

Forslaget utarbeides på "fritt grunnlag", d.v.s. uavhengig av gjeldende vaktavtalers bestemmelser om vaktperioder mv., men godtgjøringssetningene i avtalen(e) må legges til grunn.

I tillegg skal responstiden angis for dagens ordning for klinisk veterinærvakt

- i perioder med "full" bemanning
- i eventuelle perioder med redusert bemanning ("sammenslåtte perioder")

Beregning av responstid:

Tenk deg en sirkel som har sentrum på de praktiserende veterinærenes kontorsted¹ og som omslutter om lag 80 % av alle gårdsbruk med husdyr i vaktområdet². Angi reiseavstand i kilometer og antatt reisetid (en vei) fra veterinærenes kontorsted til sirkelen (=sirkelens radius). Evt. variasjon i responstiden gjennom døgnet eller året på grunn av kommunikasjonsmessige begrensninger kommenteres spesielt.

¹ Dersom praktiserende veterinærer i vaktområdet har ulike kontorsteder – og i perioder med felles betjening av flere vaktområder, angis reiseavstand og reisetid som et veid gjennomsnitt for de praktiserende veterinærene i området/områdene.

² Kun gårdsbruk med helårsdrift inkluderes (Evt. seterdrift inkluderes ikke).

I brev av 12. september 2005 har Landbruks- og matdepartementet på vegne av utvalget bedt om at følgende tilleggsinformasjon blir formidlet til de regionale arbeidsgruppene:

Det vises til brev fra Landbruks- og matdepartementet til Mattilsynet av 18. august 2005 med anmodning om å lede/koordinere arbeidet med regional vurdering av organisering av vaktordninger for veterinærer.

Utvalget som utreder organisering av veterinærvakten, ønsker å presisere at det mandatet som er gitt for de regionale arbeidsgruppene arbeid, er utformet slik flertallet i utvalget ønsket.

På grunnlag av en del merknader fra Den Norske Veterinærforening ønsker utvalget videre å presisere at utvalget ikke har ønsket å legge føringer på hvilke forhold de regionale arbeidsgruppene skal legge vekt på i utredningen – og hvordan disse eventuelt skal prioriteres innbyrdes. Utvalget mener det er viktig at de regionale arbeidsgruppene kan arbeide på et fritt grunnlag for å komme fram til optimale forslag til vaktinndeling innenfor de tre ulike scenariene for økonomiske rammer.

Utvalget har ingen innvending mot at de regionale arbeidsgruppene eventuelt gir en vurdering av forsvarligheten av vaktordningen ved de ulike scenariene.

For at en eventuell forsvarlighetsvurdering skal kunne være til nytte for utvalgets arbeid, må det i tilfelle klart fremgå hvilke kriterier forsvarlighetsvurderingen er basert på og hvilke forhold som er vektlagt i konklusjonen.

7. Utvalgets vurderinger og forslag

7.1 Eventuell samordning av klinisk veterinærvakt og Mattilsynets beredskapsvakt

Veterinærer har en generell plikt til å rapportere mistanke om definerte smittsomme dyresykdommer som de kommer over i sitt virke, til Mattilsynet.

Deltakelse i klinisk veterinærvakt for Mattilsynets ansatte reguleres av tjenestemannsloven. Det foretas en konkret vurdering i den enkelte situasjon om deltakelse i den kliniske veterinærvakten vil være uheldig. Mattilsynet legger til grunn at dersom det er nok vakt deltakere i et område, bør ikke Mattilsynets medarbeidere delta i vaktordningen. Mattilsynet mener at distriktssjefer/seksjonssjefer ikke bør delta i vaktordningen annet enn i helt spesielle situasjoner.

En samordning av Mattilsynets beredskapsvakt og klinisk veterinærvakt kan prinsipielt skje på ulike måter:

- 1) Klinisk veterinærvakt gjøres til en statlig oppgave som ivaretas av Mattilsynet. Vakten samordnes så med etatens beredskapsvakt (i hele eller deler av landet).
- 2) Praktiserende veterinærer gis deltidsansettelse i Mattilsynet for å betjene beredskapsvakten samtidig som de har klinisk veterinærvakt (i hele eller deler av landet).

- 3) Medarbeidere i Mattilsynet som har beredskapsvakt, gis anledning til samtidig å ha klinisk veterinærsvakt (i hele eller deler av landet)
- 4) Mattilsynet kjøper beredskapstjenesten av praktiserende veterinærer på vakt, men foretar selv all forvaltningsmessig oppfølging (utstedelse av attester, utforming av forvaltningsvedtak mv) på regionkontoret.

Den viktigste prinsipielle forskjellen mellom disse modellene er at modell 1 innebærer at staten yter kliniske veterinærtjenester, mens modellene 2 og 3 innebærer at statsansatte veterinærer driver privat næringsvirksomhet samtidig med at de ivaretar sitt offentlige ansettelsesforhold. Modell 4 har klare likhetstrekk med modell 2 i og med at det også ved denne typen tjenestekjøp vil være nødvendig å gi praktiserende veterinærer bl. a. inspeksjonsrett som offentlig myndighet.

Uavhengig av vaktorganiseringen kan det være aktuelt for Mattilsynet å kjøpe konkrete tjenester fra praktiserende veterinærer.

Ad 1) Klinisk veterinærsvakt gjøres til en statlig oppgave som ivaretas av Mattilsynet

Utvalget mener det er uaktuelt å gjøre klinisk veterinærsvakt til en statlig oppgave som ivaretas av Mattilsynet.

De viktigste argumentene som taler mot en slik løsning, er:

- Det var et mål i matforvaltningsreformen å etablere et klart skille mellom tilsynsvirksomhet og tjenesteyting. Tilsvarende mål gjaldt ved etablering av dagens vaktordninger for veterinærer, jf St. prp. nr. 54 (1999-2000).
- Å gjøre klinisk veterinærsvakt til en statlig oppgave vil være i strid med målet om å overføre ansvar for bl. a. klinisk veterinærsvakt til kommunene, jf St. prp. nr. 60 (2004-2005) (kommuneproposisjonen).
- Mattilsynet er tilsynsetat for dyrehelsepersonell og bør ikke gis ansvar for tjenesteyting på et område der de selv er tilsynsorgan.
- Mattilsynet er tilsynsetat overfor dyreeiere og bør ikke gis ansvar for betalt tjenesteyting overfor sine tilsynsobjekter.
- Mattilsynet er i dag ikke bemannet for å ha et generelt ansvar for klinisk veterinærsvakt.

Ad 2) Praktiserende veterinærer gis deltidsansettelse i Mattilsynet for å betjene Mattilsynets beredskapsvakt samtidig som de har klinisk veterinærsvakt

Utvalget vil frarå en samordning av Mattilsynets beredskapsvakt og klinisk veterinærsvakt som innebærer at praktiserende veterinærer blir deltidsansatt i Mattilsynet for å betjene tilsynets beredskapsvakt og samtidig ha klinisk veterinærsvakt.

Selv om en slik samordning kan være kostnadseffektiv i visse områder, er det en rekke argumenter som taler mot.

De viktigste argumentene mot en slik samordning er:

- Det var et mål i matforvaltningsreformen å etablere et klart skille mellom tilsynsvirksomhet og tjenesteyting. Tilsvarende mål gjaldt ved etablering av dagens vaktordninger for veterinærer, jf St. prp. nr. 54 (1999-2000).
- En samordning av Mattilsynets beredskapsvakt og klinisk veterinærsvakt vurderes som uaktuell som generell modell når/hvis kommunene gis ansvar for den kliniske

veterinærvakten. Løsningen må i tilfelle etableres ved enkeltstående avtaler mellom aktuelle kommuner og Mattilsynet.

- Det er ikke uproblematisk for tilsynets integritet at tjenesteyting på et område der Mattilsynet er tilsynsorgan, utøves av personell som samtidig er ansatt i tilsynet for å ivareta en offentlig beredskapsvakt.
- Mattilsynets beredskapsvakt skal sikre Mattilsynets totale beredskap, ikke bare oppgaver av veterinær art knyttet til dyrehelse og dyrevern.
- Oppgavene på Mattilsynets beredskapsvakt fordrer spesiell kompetanse i offentlig forvaltning.
- Praktiserende veterinærer vil generelt lettere være inhabile i en forvalterrolle i områder der de til daglig driver klinisk praksis, fordi myndighetsutøvelsen i betydelig grad vil angå egne kunder.

Ad 3) Medarbeidere i Mattilsynet som har beredskapsvakt, gis anledning til samtidig å ha klinisk veterinærvakt

Utvalget mener en i minst mulig grad bør foreta en samordning mellom Mattilsynets beredskapsvakt og klinisk veterinærvakt som innebærer at medarbeidere i Mattilsynet har klinisk veterinærvakt samtidig med at de ivaretar Mattilsynets beredskapsvakt.

På kort sikt vil en slik samordning kunne bedre tilgangen på veterinærtjenester i enkelte områder. Den vil imidlertid også kunne hindre nyetablering av praktiserende veterinærer på grunn av "konkurranse" fra Mattilsynets personell. Samordningen vil også kunne være kostnadseffektiv i visse områder. Det er imidlertid en rekke argumenter som taler mot.

De viktigste argumentene mot en slik samordning er:

- Det var et mål i matforvaltningsreformen å etablere et klart skille mellom tilsynsvirksomhet og tjenesteyting. Tilsvarende mål gjaldt ved etablering av dagens vaktordninger for veterinærer, jf St. prp. nr. 54 (1999-2000).
- En samordning av Mattilsynets beredskapsvakt og klinisk veterinærvakt vurderes som uaktuell som generell modell når/hvis kommunene gis ansvar for den kliniske veterinærvakten. Løsningen må i tilfelle etableres ved enkeltstående avtaler mellom aktuelle kommuner og Mattilsynet.
- Det er ikke uproblematisk for tilsynets integritet at tjenesteyting på et område der Mattilsynet er tilsynsorgan, utøves av personell som samtidig er ansatt i tilsynet for å ivareta en offentlig beredskapsvakt.
- Mattilsynets beredskapsvakt er ikke døgnbemannet og har generelt en lavere bemanning på lokalplan enn det som er nødvendig for en tilfredsstillende veterinærvaktordning.
- Privat næringsdrift kan skape habilitetsproblemer for Mattilsynets ansatte i forvalterrollen.
- Samordningen vil kunne være konkurransevridende i forhold til veterinærer som ønsker å livnære seg av klinisk veterinærpraksis.

Ad 4) Mattilsynet kjøper selve beredskapstjenesten av veterinærer på vakt, men foretar selv all forvaltningsmessig oppfølging

Selv om de praktiserende veterinærene etter denne modellen ikke får annen offentlig myndighet enn adgangs-/inspeksjonsrett, vil de fleste prinsipielle merknadene under pkt. 2 ovenfor også gjøre seg gjeldende her, om enn til dels i mindre grad.

Modellen kan også være organisatorisk vanskelig for Mattilsynet ved at forvaltningsvedtak knyttet til beredskapsoppgavene vil måtte treffes regionalt, mens lignende saker behandles på distriktsnivå til daglig. Mattilsynet vil også måtte forholde seg til et betydelig større antall kliniske vakter enn det som er i etatens forvaltningsvakt.

Utvalgets flertall, alle unntatt representanten fra DNV, tror ikke eventuelle synergigevinster av en slik samordning vil oppveie for de prinsipielle, organisatoriske og administrative utfordringene, og vil derfor frarå også denne løsningen.

Det er imidlertid aktuelt for Mattilsynet å kjøpe tjenester fra praktiserende veterinærer på vakt, jf omtale av Mattilsynets beredskapsvakt i kap. 5.3.

Representanten fra DNV mener denne modellen er langt mindre problematisk med hensyn til habilitet enn at de fleste veterinærer i Mattilsynet har full rett til å drive privat veterinærpraksis utenom ordinær arbeidstid. Vakthavende i den kliniske veterinærvakten vil i denne modellen ikke få forvaltningsmessig vedtaksmyndighet, kun adgangs-/inspeksjonsrett og iverksetting av enkelttiltak etter beordring av vakthavende på regionsnivå. Beredskapsvakten på natt (22.00 – 08.00) og i helgene er kun på regionsnivå i dag, og denne modellen blir for alle praktiske formål kun en utvidelse av dagens ordning.

Konklusjoner

- **Utvalget mener det er uaktuelt** å gjøre klinisk veterinær vakt til en statlig oppgave som ivaretas av Mattilsynet.
- **Utvalget frarår** en samordning mellom Mattilsynets beredskapsvakt og klinisk veterinær vakt som vil innebære at praktiserende veterinærer gis deltidsansettelse i Mattilsynet for å betjene Mattilsynets beredskapsvakt samtidig som de har klinisk veterinær vakt. Utvalget frarår også en samordning som vil innebære at Mattilsynet kjøper beredskapstjenesten fra praktiserende veterinærer på vakt.
- **Utvalget mener en i minst mulig grad** bør foreta samordning mellom Mattilsynets beredskapsvakt og klinisk veterinær vakt som innebærer at medarbeidere i Mattilsynet har klinisk veterinær vakt samtidig med at de ivaretar Mattilsynets beredskapsvakt. En slik samordning vurderes som uaktuell som en generell modell i en situasjon der kommunene har administrativt og økonomisk ansvar for klinisk veterinær vakt.
- **DNVs representant** mener at det vil bety ressursmessig gevinst og være organisatorisk og faglig mer hensiktsmessig med en nærmere samordning av Mattilsynets beredskapsvakt og den kliniske veterinærvakten i distrikter med utbetydelig antall offentlige oppdrag utenom ordinær arbeidstid, og at dette bør utredes nærmere.

Utvalgets konklusjoner er ikke til hinder for at Mattilsynet i konkrete tilfeller kjøper tjenester fra praktiserende veterinærer som har klinisk vakt.

7.2 Alternativ disponering av midler til spesialvakt for kjæledyr

De regionale arbeidsgruppene har ulik oppfatning av om midlene til spesialvakt for kjæledyr vil bli bedre utnyttet ved bruk i den kliniske veterinærvakten. Tre regionale arbeidsgrupper anbefaler omdisponering, mens en frarår. I de øvrige fire gruppene er det enten uenighet eller et ønske om at dette spørsmålet vurderes uavhengig av den kliniske veterinærvakten.

Ut fra de økonomiske rammene som er gitt i utvalgets mandat, legger utvalgets flertall, alle unntatt DNVs representant, til grunn at de særskilte behovene for tilgang på spesialiserte veterinærtjenester i hovedsak vil kunne løses gjennom ordinære markedsmekanismer.

Utvalgets flertall legger derfor til grunn at det er viktigere å ha en velfungerende ordinær klinisk veterinæravakt som kan håndtere akutte sykdomstilfeller hos alle dyrearter, enn å benytte offentlige midler til tilskudd til spesialisttjenester.

Utvalgets flertall tilrår derfor at midlene som i dag benyttes til spesialvakt for kjæledyr, omdisponeres til den kliniske veterinæravakten.

Representanten fra DNV mener at en nedlegging av spesialvakt for kjæledyr og overføring av midlene til den kliniske veterinæravakten, vil skape betydelig underdekning i vaktberedskapen i befolkningstette områder. Det vil da være nødvendig å tilføre tilsvarende økonomiske ressurser til disse områdene for å opprettholde en forsvarlig vaktordning både for kjæledyr og produksjonsdyr.

7.3 Organisering og bemanning av klinisk veterinæravakt

7.3.1 Økonomisk ramme

Utvalget har utarbeidet et forslag til organisering og bemanning av klinisk veterinæravakt basert på mandatets forutsetning om å ta utgangspunkt i de økonomiske rammene for vaktordningene. De tilbakemeldingene som er kommet fra de regionale gruppene, gir oppsummert et behov for styrking av klinisk veterinæravakt med om lag 14,5 mill. kroner for å få en vaktordning som oppleves som tilfredsstillende/forsvarlig. Omdisponering av midler til spesialvakt for kjæledyr er kun lagt til grunn i tre av de åtte regionale innspillene.

Utvalget har i sitt arbeid lagt vesentlig vekt på de åtte regionale utredningene av hvordan veterinæravakten bør organiseres gitt tre ulike økonomiske scenarier (+ 20 %, uendret ramme, - 20 %).

Utvalgets forslag er basert på de godtgjøringssatser som følger av eksisterende vaktavtale mellom Landbruks- og matdepartementet og DNV.

De regionale utredningene legger til grunn at det ikke er aktuelt å etablere en klinisk vaktordning med en lavere økonomisk ramme i noen av regionene enn det som følger av den inngåtte vaktavtalen (helårsvirkning på landsbasis 69,88 mill. kroner). De regionale utredningene viser klart at det er nødvendig å tilføre den kliniske veterinæravakten økte ressurser for å få en vaktordning som oppleves som tilfredsstillende/forsvarlig.

Utvalgets flertall, alle unntatt DNVs representant, mener at det er viktigere å styrke den kliniske veterinæravakten enn å videreføre en spesialvakt for kjæledyr, se nærmere omtale av spesialvakt for kjæledyr i foregående punkt.

Utvalgets forslag er basert på at tilgjengelige midler kan utnyttes bedre ved at 10 mill. kroner omdisponeres fra spesialvakt for kjæledyr til klinisk veterinæravakt. Utvalget har derfor på grunnlag av mandatet utarbeidet et forslag til organisering av klinisk veterinæravakt der det ble tatt utgangspunkt i en årlig kostnadsramme på 79,88 mill. kroner, d.v.s. samlet budsjett til klinisk veterinæravakt og spesialvakt for kjæledyr. Utvalgets endelige forslag har en samlet ramme som er om lag 3 % høyere.

Utvalgets mindretall, representanten fra DNV, vil påpeke at de fleste regionale arbeidsgruppene har forutsatt at midlene til spesialvakt for kjæledyr opprettholdes når de har anslått at det er behov for en styrking av den kliniske veterinærvakten med om lag 14,5 mill. kroner. DNVs representant mener at en nedlegging av spesialvakten vil føre til behov for en vesentlig økning av vaktmidler, spesielt i befolkningstette områder med mye kjæledyr/sportsdyr.

DNVs representant mener likevel at en langt bedre samordning av den kliniske veterinærvakten med både spesialvakten for kjæledyr og beredskapsvakten i Mattilsynet vil gi en vesentlig økonomisk gevinst i forhold til dagens tre atskilte vaktordninger. Dette bør utredes snarest for å se på synergieffekten. Så lenge slik utredning ikke er utført, velger denne representanten å beholde spesialvakten uendret i sitt forslag.

7.3.2 Antall og størrelse på vaktområdene

De regionale gruppene har kun foreslått mindre endringer i dagens inndeling i vaktområder, til tross for at det er større variasjoner i responstiden enn det variasjoner i arbeidsmengden på vakt skulle tilsi, se nærmere omtale nedenfor. Utvalget har i all hovedsak valgt å videreføre de regionale gruppenes forslag når det gjelder antall vaktområder i regionen. Flere regioner peker på at det er ønskelig med ytterligere utredning av mulighet for samordning over regiongrenser. Dette bør følges opp når eventuell endret vaktorganisering skal iverksettes som oppfølging av utvalgets forslag.

Tilpasning av bemanningen etter behov

De regionale gruppene har ulik vurdering av spørsmålet om tilpasning av bemanningen etter behov. I et scenario med om lag 20 % økte ressurser til vaktordningen foreslår fem regionale grupper å utvikle fellesbetjening av vaktområder. En regional gruppe har ikke gitt spesielle vurderinger av vaktbemanning på ulike tidspunkter, men foreslått å oppheve sitt ene fellesbetjente vaktområde. Fra en regional gruppe foreslås ingen endring i perioder for fellesbetjening i forhold til dagens vaktavtale, mens en annen gruppe foreslår kun mindre endringer i tidsrom for fellesbetjening. Med en mindre økning av ressursene til vaktordningen enn 20 %, fremmer fire av regionene forslag om endret periode for fellesbetjening; kl. 22-06 (to regioner) og kl. 24 – 06 (to regioner).

De fleste regioner peker på at det er få oppdrag om natten. Tall fra utredningen i Trøndelagsregionen indikerer at arbeidsmengden på vakt er 4-5 ganger så stor i perioder med full vaktbemanning (utgjør om lag 40 % av samlet vakttid) som i perioder med redusert vaktbemanning (utgjør om lag 60 % av samlet vakttid) etter dagens avtale. På landsbasis viser en tidlige undersøkelse at det i gjennomsnitt er 1,1 oppdrag pr. vaktområde i tidsrommet kl. 16 – 08 på hverdager, se nærmere omtale i kap. 7.3.3. Utvalget mener på dette grunnlaget det er riktig, basert på mandatets forutsetninger, å videreføre en tilpasning (reduksjon) av bemanningen i perioder av døgnet med få oppdrag. **Utvalgets forslag er basert på at en veterinær kan betjene mer enn ett vaktområde mellom kl. 22 og kl. 06 alle dager.**

Representanten fra DNV vil påpeke at de fleste regionale gruppene konkluderer med at dagens ordning med sammenslåinger på natt og spesielt i helgene fungerer svært dårlig. Flere av de regionale arbeidsgruppene rapporterer således om svært mange områder der veterinærene organiserer egne vaktområder utenom den offentlige vaktordningen i påvente av utvalgets innstilling. Etter DNVs representants formening er det liten grunn til å tro at denne

situasjonen kan vedvare. Denne representanten er likevel enig i at spesielt en reduksjon av sammenslåing i helgene vil være en forbedring av vaktordningen.

De regionale gruppene har lagt til grunn at vaktordningen skal gjelde for alle tidsrom utenom kl. 08 – 16 på hverdager. Vaktordningen skal sikre at det er mulig å få tak i kvalifisert hjelp ved akutte behov på kveld, natt og i helger og høytider. Vaktordningen skal ikke ta høyde for tjenesteyting som skjer på disse tidspunktene som del av de næringsdrivendes tilpasning til markedets behov. Utvalget har etter en helhetsvurdering kommet til at en ikke vil foreslå endringer i tidsrom for når vaktordningen skal være operativ. **Utvalget foreslår dermed at det videreføres en vaktordning for alle tidsrom utenom kl. 08 – 16 på hverdager.**

Det vil være viktig at den instansen som organiserer vaktordningen, har systemer som sikrer at brukerne kan få kjennskap til hvem som har vakt.

7.3.3 Responstid og arbeidsmengde på vakt

For å ha et bedre vurderings- og sammenligningsgrunnlag, har utvalget innhentet opplysninger om responstid i de enkelte vaktområdene etter standardiserte kriterier. Utvalget har valgt å definere responstid som den tiden det vil ta for vakthavende veterinær å nå ut til en sirkel som omkranser 80 % av dyrehold med produksjonsdyr i vaktområdet. Den beregnede responstiden vil forutsette at veterinæren er klar for nytt oppdrag. Utvalget har registrert at det er vesentlig variasjon i responstiden (etter de kriteriene utvalget har definert) mellom vaktområdene. I dagens 161 vaktområder varierer responstiden fra 20 til 150 minutter med et gjennomsnitt på om lag 60 minutter. Gjennomsnittlig responstid i enkeltfylker varierer fra 30 minutter til 98 minutter. I perioder med felles betjening av to vaktområder er den gjennomsnittlige responstiden om lag 96 minutter. Om lag 45 % av de fellesbetjente områdene har en responstid som er lavere enn 100 minutter. Nærmere detaljer om responstid er gitt i vedlegg 1, tabellene 1-4.

Det har fra de regionale gruppene kommet innvendinger mot ovennevnte måte å beregne responstid på, men den gir etter flertallets vurdering et visst grunnlag for å sammenligne avstander/reisetider mellom regioner.

Utvalget konstaterer at det ikke tidligere er utarbeidet kriterier for hva som er en forsvarlig responstid. De regionale arbeidsgruppene har ulik vurdering av hva som er en forsvarlig responstid, fra 1 til 2 timer. Flertallet har i forslaget, som tar utgangspunkt i tilgjengelige økonomiske ressurser, **lagt opp til at det ikke bør etableres fellesbetjening av vaktområder dersom dette fører til at responstiden etter utvalgets beregningsmåte overstiger 100 minutter.**

Representanten fra DNV vil påpeke at et samlet utvalg er enig om at arbeidsmengde på vakt og lokale kommunikasjonsforhold er viktigste kriterier ved vurdering av en forsvarlig responstid ved utrykking til akutt sjukdom/skade. Det er f. eks. mindre sannsynlig at veterinæren er ledig for nye oppdrag i et dyretett område enn i et dyrefattig. Men denne representanten er sterkt uenig i at en i tillegg skal vurdere responstiden ut fra tilgjengelige økonomiske ressurser pr. i dag. En forsvarlig responstid må vurderes ut fra faglige kriterier. Denne representanten er heller ikke enig i at utvalgets egendefinerte responstidsberegning gir en god sammenligning mellom vaktområder. Spesielt vil denne beregningsmåten slå skjevt ut i forholdet mellom dyretette og dyrefattige områder. Således har heller ingen av de regionale gruppene valgt å bruke denne beregningsmåten i sine vurderinger av forsvarlig bemanning i de ulike vaktområdene.

Flertallet vil bemerke at flertallets forslag til ressursfordeling legger til grunn en gjennomsnittlig oppgitt responstid etter utvalgets kriterier (minst 80 % av brukerne kan nås forutsatt at veterinæren er tilgjengelig for oppdrag) på om lag 71 minutter i fellesbetjente perioder (kl. 22 – 06). De regionale gruppene sier klart at arbeidsmengden i dette tidsrommet er vesentlig lavere enn på dagtid i helg og på kveldstid på hverdager. Gjennomsnittlig oppgitt responstid om dagen og om kvelden er på landsbasis 60 minutter. Flertallet registrerer at ingen av de regionale arbeidsgruppene har foreslått vesentlige endringer i bemanningen i disse periodene for at ordningen skal oppleves som forsvarlig eller tilfredsstillende.

Den opplevde responstiden for brukeren vil være en konsekvens både av veterinærens arbeidsmengde på vakt og reisetid. **Flertallet** kan derfor ikke, gitt mandatets rammer, se at det kan være uforsvarlig å akseptere en beregnet gjennomsnittlig responstid etter utvalgets kriterier som i gjennomsnitt er 11 minutter høyere i perioder med svært lav aktivitet enn i perioder med høyere aktivitet i vaktordningen. Flertallet understreker i den sammenhengen at det er lagt avgjørende vekt på de regionale innspillene heller enn å utarbeide en teoretisk modell for vaktbemanning ut fra en vekting av arbeidsmengde på vakt og reisetid.

DNV foretok i perioden april 2003 – mars 2004 registreringer av arbeidsmengde på vakt i om lag 110 av vaktområdene. I tillegg omfatter registreringene arbeid knyttet til sesongtillegg i en del områder. Registreringene omfatter totalt om lag 29 000 oppdrag.

Dette materialet viser at veterinærer på vakt gjennomsnittlig har:

- 1,1 oppdrag på kveld/natt på hverdager
- 2,6 oppdrag pr. døgn i helgene.

Arbeidsmengden på vakt varierer mye mellom vaktområdene. Tallene innhentet av DNV og som omfatter 110 vaktområder, viser at veterinærene i gjennomsnitt har oppdrag (reise eller klinisk arbeid) i knapt 12 % av vakttiden. Utvalget har merket seg at i Rogaland fylke der responstiden er klart kortest (forutsatt at veterinæren er ledig for oppdrag), er ikke arbeidsmengden på vakt vesentlig større enn landsgjennomsnittet. Nærmere detaljer om arbeidsmengden på vakt er gitt i vedlegg 1, tabell 5.

Ettersom de regionale arbeidsgruppene i begrenset grad har foreslått endringer i geografisk inndeling av vaktområdene, har utvalget unnlatt å foreta en dyptgående gjennomgang av den geografiske inndelingen av vaktområdene ut fra responstid og arbeidsmengde på vakt.

Objektivt sett antar flertallet, alle unntatt DNVs representant, at vaktordningen er relativt best for brukere og veterinærer i Rogaland der responstiden (forutsatt at veterinæren er ledig for nytt oppdrag) er på det halve av landsgjennomsnittet uten at den registrerte arbeidsmengden på vakt er påfallende stor. Fylkene Finnmark og Sogn og Fjordane er i den andre enden av skalaen; Finnmark med en gjennomsnittlig responstid som ligger 60 % over landsgjennomsnittet og Sogn og Fjordane med 30 % lengre responstid enn landsgjennomsnittet og samtidig noe over landsgjennomsnittet i arbeidsmengde på vakt. Flertallet har lagt hovedvekt på de regionale innspillene, men også i noen grad tatt hensyn til variasjoner i responstid/arbeidsmengde på vakt i forslaget til justeringer i vaktbemanningen.

Utvalget har registrert at flere regionale grupper mener at vaktområdene kan arronderes bedre ved fortsatt gjennomgang både i og mellom regioner. Utvalget har

videre registrert ulike forslag til vaktbemanning som tilsier at det bør være betydelig fleksibilitet for regional organisering av vaktordningen.

7.3.4 Oppsummering av utvalgets forslag

Utvalgets forslag, som har tilslutning fra alle unntatt DNVs representant, er utarbeidet med følgende forutsetninger:

- midlene som i dag benyttes til spesialvakt for kjæledyr omdisponeres til den ordinære kliniske veterinærvakten,
- de regionale utredningene er utgangspunkt for utvalgets forslag,
- vaktordningen omfatter ikke tidsrommet kl. 08 - 16 på hverdager,
- vaktbemanningen kan være lavere i tidsrommet mellom kl. 22 og 06 alle dager, d.v.s. at vaktområdene er fullt bemannet på hverdager kl. 06 – 08 og 16 – 22 samt helg og helligdager kl. 06 – 22,
- dersom en veterinær skal betjene mer enn ett (normalt to) vaktområder i tidsrommet kl. 22 – 06, bør ikke dette føre til at responstiden overstiger 100 minutter,
- ordningen med sesongmessig styrking av vaktordningen videreføres,
- kostnader i utvalgets forslag er beregnet etter eksisterende vaktavtales satser for godtgjøring, og
- utvalgets forslag er tenkt som et forslag til optimal fordeling av en gitt økonomisk ramme. Det bør gis vesentlig rom for regional/lokal tilpasning innenfor den foreslåtte rammen. Utvalget tilrår at de samme organisasjonene som deltok i de regionale utredningene, blir involvert i dette arbeidet.

Utvalgets forslag er oppsummert i vedlegg 2.

Representanten fra DNV har følgende merknad:

- den kliniske veterinærvakten omfatter alle dyreslag, og en nedlegging av spesialvakt for kjæledyr vil føre til en betydelig svekking av vaktberedskapen for både kjæledyr og produksjonsdyr i befolkningstette områder,
- spesialvakten må snarlig evalueres med sikte på en langt bedre samordning av denne og den kliniske veterinærvakten,
- beredskapsvakten i Mattilsynet på distriktsnivå må vurderes nedlagt også på kveldstid (kl. 16.00 – 22.00) i distrikter med minimalt av gjøremål utenom ordinær arbeidstid, og
- en samordning av den kliniske veterinærvakten både med spesialvakt for kjæledyr og beredskapsvakten i Mattilsynet vil gi en positiv synergieffekt når det gjelder organisering av de veterinære vaktene, og trolig også en vesentlig økonomisk gevinst.

7.3.5 De enkelte regionene

Utvalgets mindretall, representanten fra DNV, har fremmet eget forslag til bemanning for regionene Oslo/Akershus/Østfold, Hedmark/Oppland, Buskerud/Vestfold/Telemark og Rogaland/Agder, se de siste avsnittene under pkt. 7.3.5. Denne representanten har ingen merknader til nedenstående forslag for de øvrige regionene.

Nedenstående forslag har tilslutning fra utvalgets øvrige medlemmer.

Oslo, Akershus og Østfold

Det er i dag åtte vaktområder som betjenes av fire veterinærer i perioder med redusert bemanning. Det er ingen sesongtillegg i regionen. Regionen har to spesialvakter for kjæledyr.

Regionalt forslag til antall og geografisk utstrekning av vaktområdene

I tillegg til den vaktordningen Norges veterinærhøgskole har, foreslås det å videreføre 8 vaktområder i regionen.

Den regionale arbeidsgruppen har pekt på at Norges veterinærhøgskole (NVH) i dag betjener et område omkring Oslo. NVH deltar ikke i den fremforhandlede vaktordningen og belaster således ikke budsjettammen for denne ordningen. Dette området vil måtte opprettes som eget vaktområde dersom Norges veterinærhøgskole slutter å betjene området.

Den regionale arbeidsgruppen peker på at ny geografisk inndeling av de åtte vaktområdene i regionen vil kunne gi forbedringer og gi det som av den regionale gruppen oppfattes som en akseptabel responstid. Konkret foreslås at Sarpsborg flyttes fra vaktområde Østfold vest til Østfold sør.

Regionalt forslag til tilpasning av bemanningen etter behov

Den regionale arbeidsgruppen mener primært at alle vaktområder bør ha en egen veterinær på vakt i alle vaktperioder. Gruppen peker videre på at få sykdomstilfeller blir oppdaget i tidsrommet 24 – 06 og at eventuell fellesbetjening av vaktområder er mest aktuelt i dette tidsrommet. Inndelingen av eventuelt fellesbetjente områder vurderes ikke som optimal i dag.

Det pekes videre på at vaktområdene Romerike Øst og Romerike Nord bør tilføres to sesongtillegg av varighet en måned hver for å avhjelpe situasjonen i høysesonger.

Spesialvakt for kjæledyr

Det pekes på at flere smådyrklinner har døgnvakt uavhengig av den offentlig finansierte spesialvakten. Det er også enkelte veterinærer som har ordninger med døgnvakt uavhengig av den offentlig finansierte kliniske veterinærvakten.

Det er uenighet i den regionale gruppen om midler fra ordningen med spesialvakt bør overføres til klinisk vakt.

Responstid (etter utvalgets kriterier)

Gjennomsnittlig responstid i Akershus er 53 minutter med variasjon fra 40 - 60 minutter. Vaktområdene i Østfold har responstid på 40 minutter. Opplysninger mangler fra et vaktområde i hvert fylke.

Alle vaktområder i Akershus og Østfold inngår i dag i fellesbetjente områder. Tre av de fire fellesbetjente områdene har responstid på 100 minutter eller mindre.

Utvalgets forslag

Utvalget foreslår en organisering som i hovedsak er i samsvar med det som er foreslått av den regionale arbeidsgruppen. Ettersom ett av de fellesbetjente områdene har en responstid som overstiger 100 minutter, foreslås at de åtte vaktområdene i Oslo, Akershus og Østfold betjenes av fem veterinærer i tidsrommet mellom kl. 22 og 06. Regionen foreslås tilført ressurser som muliggjør fire sesongtillegg i samsvar med den regionale arbeidsgruppens forslag.

Utvalget har registrert at Stor-Oslo i dag betjenes av Norges veterinærhøgskole og at det kan bli behov for endringer her. Utvalget mener dette er noe en må komme tilbake til når bemanningen i dette området eventuelt endres.

Utvalget legger til grunn at den regionale arbeidsgruppens forslag om overføring av Sarpsborg fra vaktområde Østfold vest til Østfold sør bør gjennomføres, og at det i tillegg bør foretas en nærmere gjennomgang av den geografiske inndelingen av vaktområdene i regionen.

I forhold til dagens ordning med spesialvakt og klinisk veterinærvakt vil utvalgets forslag føre til en kostnadsreduksjon i Oslo, Akershus og Østfold på om lag 800 000 kroner, tilsvarende 17,5 %. Den kliniske veterinærvakten styrkes isolert sett med 24,7 %.

Hedmark og Oppland

Det er i dag 23 vaktområder i regionen som betjenes av 14 veterinærer i perioder med redusert bemanning. Regionen har 12 sesongtillegg og en spesialvakt for kjæledyr.

Regionalt forslag til antall og geografisk utstrekning av vaktområdene

Den regionale gruppen fremmer ingen forslag til endringer i vaktområdene i Hedmark og Oppland.

Regionalt forslag til optimal vaktbemanning på ulike tidspunkter

Den regionale gruppen foreslår at all fellesbetjening av vaktområder opphører og har ikke fremmet noe forslag til vaktorganisering innenfor dagens økonomiske ramme.

Spesialvakt for kjæledyr

Den regionale arbeidsgruppen mener beløpet som i dag benyttes til spesialvakt, i framtida kan benyttes til klinisk veterinærvakt.

Responstid

Gjennomsnittlig responstid i Hedmark er 68 minutter med variasjon fra 40 til 100 minutter. Tall fra ett vaktområde mangler. I Oppland er gjennomsnittlig responstid 51 minutter med variasjon fra 30 til 75 minutter.

I perioder med felles betjening av to vaktområder varierer den oppgitte responstiden fra 60 til 120 minutter. To av de åtte fellesbetjente områdene har en responstid på 90 minutter eller mindre. For ett område er det oppgitt en reiseavstand på 60 km og responstid i intervallet 1 ½ - 2 timer. De øvrige fem fellesbetjente områdene har en oppgitt responstid på 120 minutter.

Utvalgets forslag

Utvalget foreslår å videreføre den regionale arbeidsgruppens forslag om 23 vaktområder i Hedmark og Oppland. Ut fra de kriteriene som er lagt til grunn for fellesbetjening, bør Hedmark og Oppland kunne betjenes av 20 veterinærer i tidsrommet mellom kl. 22 og 06. Utvalget foreslår at Hedmark og Oppland tildeles ressurser tilsvarende seks sesongtillegg, mot 12 i dag, selv om sesongtillegg ikke var omtalt i den regionale utredningen.

I forhold til dagens ordning med spesialvakt og klinisk veterinærvakt vil utvalgets forslag føre til en kostnadsøkning i Hedmark og Oppland på om lag 1,3 mill. kroner, tilsvarende 12,4 %. Den kliniske veterinærvakten styrkes isolert sett med 21,2 %.

Buskerud, Vestfold og Telemark

Det er i alt 16 vaktområder i regionen som betjenes av ni veterinærer i perioder med redusert bemanning. Regionen har syv sesongtillegg. Det er en spesialvakt for kjæledyr i regionen.

Regionalt forslag til antall og geografisk utstrekning av vaktområdene

Den regionale arbeidsgruppen foreslår en reduksjon av antall vaktområder fra 16 til 14. Vaktområdene Midtre Vestfold og Nordre Vestfold foreslås slått sammen. Videre foreslås at vaktområdet Hjartdal/Notodden inngår i andre vaktområder ved at Hjartdal overføres til vaktområde Vest Telemark og Notodden overføres til vaktområde Bø. Det foreslås at regionen tilføres inntil syv sesongtillegg i tillegg til de syv som allerede disponeres i regionen, spesielt for å styrke vaktordningen i Vest-Telemark.

Regionalt forslag til optimal vaktbemanning på ulike tidspunkter

Den regionale arbeidsgruppen mener primært at det ikke bør være fellesbetjening av vaktområder, men foreslår at eventuell fellesbetjening begrenses til tidsrommet kl. 00 – 06.

Spesialvakt for kjæledyr

Den regionale arbeidsgruppen ønsker ikke foreløpig å omdisponere midlene til spesialvakt for kjæledyr. Dette begrunnes primært med at regionen får mindre midler sammenlignet med andre regioner, og at det burde ha vært gjennomført en egen evaluering av spesialvakten.

Responstid

Den regionale arbeidsgruppen har beregnet responstid for de nye vaktområdene som er foreslått av arbeidsgruppen. Gjennomsnittlig responstid i Buskerud er 52 minutter med variasjon fra 30 til 60 minutter. I Vestfold er responstiden 50 minutter i begge vaktområdene, mens den i Telemark er 52 minutter med variasjon fra 30 til 90 minutter.

I perioder med fellesbetjening har fem av de seks fellesbetjente områdene en responstid på 90 minutter eller mindre, mens den i ett område er 130 minutter.

Utvalgets forslag

Utvalget foreslår at den regionale arbeidsgruppens forslag om 14 vaktområder og geografisk avgrensning av disse gjennomføres. I samsvar med de generelle kriteriene for fellesbetjening av vaktområder, burde regionen kunne betjenes av 9 veterinærer i tidsrommet mellom kl. 22 og 06.

Utvalget har imidlertid registrert at forslaget fra Buskerud, Vestfold og Telemark var særlig konstruktivt med tanke på bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Dette vil føre til at regionen kommer relativt dårligere ut enn andre regioner dersom ovennevnte løsning legges til grunn for utvalgets forslag. Utvalget foreslår derfor å tilføre regionen to ekstra vaktressurser for tidsrommet kl. 22-06, d.v.s. totalt 11. Det foreslås videre at regionen i samsvar med den regionale arbeidsgruppens forslag tilføres ressurser tilsvarende 14 sesongtillegg.

I forhold til dagens ordning med spesialvakt og klinisk veterinærsvakt vil utvalgets forslag føre til en kostnadsreduksjon i Buskerud, Vestfold og Telemark på om lag 30 000 kroner, tilsvarende 0,4 %. Den kliniske veterinærsvakten styrkes isolert sett med 11,3 %.

Rogaland og Agder

Det er i alt 19 vaktområder i regionen. I tillegg administreres vaktområdet Etne i Hordaland fra Rogaland fylke. I det videre legges derfor til grunn at midler til vaktordningen i Rogaland og Agder skal dekke 20 vaktområder. Regionen har 13 sesongtillegg. Det er tre spesialvakter for kjæledyr.

Regionalt forslag til antall og geografisk utstrekning av vaktområdene

Den regionale arbeidsgruppen har fremmet to forslag som innebærer økning i ressursrammen på henholdsvis 6 og 22 %. De prioriterte forbedringene av vaktbemanningen er tilførsel av to ekstra veterinærer på natt og at vaktområdet Nedenes og Holt bemannes av to veterinærer på dag/kveld. Det foreslås at sesongtilleggene i regionen eventuelt avvikles.

Regionalt forslag til optimal vaktbemanning på ulike tidspunkter

Den regionale arbeidsgruppen foreslår ingen endringer i opplegget for fellesbetjente perioder i forhold til dagens vaktavtale.

Spesialvakt for kjæledyr

Flertallet i arbeidsgruppen mener at spesialvakt for kjæledyr ikke bør blandes inn i spørsmålet om organisering av klinisk veterinærvakt p.g.a. faglig spesialiserte behov.

Responstid

I Agderfylkene er den gjennomsnittlige responstiden 48 minutter med variasjon fra 30 til 60 minutter. I Rogaland er den gjennomsnittlige responstiden 30 minutter med variasjon fra 20 til 45 minutter.

I fellesbetjente perioder har ingen av de fem fellesbetjente områdene i Rogaland responstid som overstiger 45 minutter. I Agderfylkene har ett av tre fellesbetjente områder responstid på 70 minutter, mens responstiden i de to siste er 120 minutter.

Utvalgets forslag.

Utvalget registrerer at det regionalt foreslås styrket vaktbemanning heller enn endring av tidsrom for fellesbetjening. Utvalget mener det bør være stor grad av frihet for regionalt/lokalt valg av løsning for vaktbemanning. Utvalget har likevel valgt å legge de samme generelle kriteriene til grunn for vaktbemanning i Rogaland og Agder som i andre regioner.

Rogaland utmerker seg med en klart kortere responstid i vaktordningen enn resten av landet uten at den registrerte arbeidsmengden på vakt er vesentlig større enn landsgjennomsnittet. Dette tilsier at Rogaland fylke i dag har den relativt sett beste vaktordningen. Ut fra disse forholdene foreslås videreføring av 20 veterinærer på vakt på dag/kveld, mens regionen slik det også er foreslått i den regionale utredningen betjenes av 13 veterinærer i tidsrommet kl. 22 – 06 (inkludert betjening av Etne og Ølen fra Hordaland fylke). Det foreslås at det ikke tildeles særskilte ressurser til sesongmessig styrking i regionen, ettersom også den regionale gruppen prioriterte styrking av vaktordningen fremfor videreføring av sesongtillegg. Utvalget mener det bør vurderes nærmere om vaktbemanningen på dag/kveld bør økes i det store området Nedenes og Holt på bekostning av de mange små, men husdyrtette vaktområdene på Jæren.

I forhold til dagens ordning med spesialvakt og klinisk veterinærvakt vil utvalgets forslag føre til en kostnadsreduksjon i Rogaland og Agder på om lag 1,17 mill. kroner, tilsvarende 11,4 %. Den kliniske veterinærvakten styrkes isolert sett med 14 %.

Hordaland, Sogn og Fjordane

Dagens vaktordning

Det er i alt 21 vaktområder (eksklusive Etne som administrativt håndteres fra Rogaland og Agder). Områdene betjenes av 14 veterinærer om nettene. Det er 14 sesongtillegg i regionen. Regionen har en spesialvakt for kjæledyr.

Regionalt forslag til antall og geografisk utstrekning av vaktområdene

Den regionale arbeidsgruppen foreslår at i alt 21 vaktområder opprettholdes. Det foreslås at Fjærland kommune flyttes fra vaktområde Førde til vaktområde Luster.

Regionalt forslag til optimal vaktbemanning på ulike tidspunkter

Innenfor et scenario med 20 % økt ramme til vaktordningen foreslås å øke vaktbemanningen i vaktområdet Førde/Jølster/Gaular med en veterinær. Videre foreslås at alle vaktområder har full vaktbemanning hele døgnet.

Innenfor uendrete økonomiske ressurser foreslås at de 21 vaktområdene betjenes av 16 veterinærer om nettene. Antall sesongtillegg foreslås redusert til 8.

Den regionale arbeidsgruppen ønsker primært at alle vaktområder bør være betjent av egen veterinær på døgnbasis. Dersom redusert bemanning skal videreføres i visse perioder, bør perioden med fellesbetjening innskrenkes til tidsrommet kl. 22 – 06.

Spesialvakt for kjæledyr

Den regionale arbeidsgruppen mener spesialvakten bør bestå.

Responstid

I Hordaland er den gjennomsnittlige responstiden 68 minutter med variasjon fra 42 til 120 minutter. Tall fra tre vaktområder mangler. I Sogn og Fjordane er den gjennomsnittlige responstiden 78 minutter med variasjon fra 45 til 120 minutter.

I perioder med fellesbetjening har ett område responstid på 100-105 minutter, mens de øvrige har responstid på 105 minutter eller mer. I et av områdene er det også klare kommunikasjonsmessige begrensninger.

Utvalgets forslag

Utvalget foreslår i samsvar med den regionale utredningen at Hordaland, Sogn og Fjordane videreføres med 21 vaktområder (eksklusive Etne som administrativt håndteres fra Rogaland og Agder). Det foreslås i samsvar med den regionale arbeidsgruppens forslag at regionen tildeles ressurser for å øke vaktbemanningen på dag/kveld i vaktområdet Førde med en veterinær, slik at de 21 vaktområdene betjenes av 22 veterinærer på dag/kveld. I samsvar med de generelle kriteriene for fellesbetjening av vaktområder, bør regionen kunne betjenes av 20 veterinærer i tidsrommet mellom kl. 22 og 06. Det foreslås at regionen tilføres ressurser tilsvarende åtte sesongtillegg.

Utvalget legger til grunn at det vil være riktig å overføre Fjærland kommune fra vaktområde Førde til vaktområde Luster.

I forhold til dagens ordning med spesialvakt og klinisk veterinærvakt vil utvalgets forslag føre til en kostnadsøkning i Hordaland, Sogn og Fjordane på om lag 1,26 mill. kroner, tilsvarende 12,2 %. Den kliniske veterinærvakten styrkes isolert sett med 21,3 %.

Trøndelagsfylkene, Møre og Romsdal

Trøndelagsfylkene og Møre og Romsdal har i alt 41 vaktområder som betjenes av 25 veterinærer i perioder med redusert bemanning. Det er 12 sesongtillegg i regionen. Regionen har to spesialvakter for kjæledyr.

Regionalt forslag til antall og geografisk utstrekning av vaktområdene

Det foreslås at vaktområde Midtre Gauldal overtar Haltdalen fra vaktområde Røros/Holtålen. Videre pekes det på at vaktområdet Røros/Holtålen med fordel kan ses i sammenheng med vaktområdet Tolga/Os i Hedmark og at Sykkylven kommune i vaktområdet Ålesund/Stranda og Vanylven kommune med fordel kan ses i sammenheng med Nordfjord.

Regionalt forslag til optimal vaktbemanning på ulike tidspunkter

Det er ikke utredet hvordan vekten bør organiseres innenfor dagens økonomiske ramme. Den regionale gruppen peker på at vaktordningen må være fleksibel og har utarbeidet et meget detaljert, konkret forslag til vaktbemanning i regionen. Forslaget legger opp dels til fellesbetjening av to områder, dels at to veterinærer kan betjene tre vaktområder i perioder og dels at en veterinær har vakt i området i alle vaktperioder. Med ulike varianter av varighet av perioder med fellesbetjening innebærer forslaget en økning av kostnafsrammen på 15 – 19 %.

Den regionale arbeidsgruppen foreslår en innskrenking av fellesbetjente perioder med en halv time om morgenen og 1-2 timer om kvelden. Det foreslås fellesbetjening kl. 21 – 06 på hverdager og uendret fellesbetjening i helg, d.v.s. 18 - 08. Uendret periode med fellesbetjening i helgene foreslås for å gi skikkelig fritid for den som ikke har vakt på helgekvalder.

Spesialvakt for kjæledyr

Den regionale arbeidsgruppen hevder at kjæledyreierne finansierer spesialvakten. Dette sammenholdt med at vekten bør evalueres separat, gjør at gruppen ikke har inkludert midler fra spesialvakten i sitt forslag.

Responstid

I Møre og Romsdal er gjennomsnittlig responstid 69 minutter med variasjon fra 30 til 105 minutter. Tall mangler fra ett vaktområde. I Sør Trøndelag er gjennomsnittlig responstid 49 minutter med variasjon fra 30 til 105 minutter. Tall mangler fra tre vaktområder. I Nord Trøndelag er gjennomsnittlig responstid 59 minutter med variasjon fra 23 til 120 minutter.

I fellesbetjente perioder er responstiden mindre enn 100 minutter i ni områder. I ytterligere ett område er responstiden i utgangspunktet under 100 minutter, men fergetider begrenser muligheten for funksjonell fellesbetjening. De øvrige syv av dagens fellesbetjente områder har en reponstid på 110 minutter eller mer.

Utvalgets forslag

Utvalget vil peke på at forslaget fra Møre og Romsdal og Trøndelagsfylkene representerer kreativitet med tanke på optimal bemanning av de enkelte vaktområdene. Det er derfor viktig at den endelige utforming av vaktbemanning i regionen foretas regionalt/lokalt. Utvalget har imidlertid valgt å foreslå en ressursallokering til denne regionen etter samme kriterier som for

andre regioner. Den økonomiske rammen som følger av utvalgets forslag til ressursfordeling, muliggjør gjennomføring av det regionale forslaget. Utvalget foreslår i samsvar med den regionale utredningen at Møre og Romsdal samt Trøndelagsfylkene videreføres med 41 vaktområder. Visse justeringer i vaktområdenes grenser bør gjennomføres/vurderes i samsvar med den regionale arbeidsgruppens forslag. De 41 vaktområdene kan betjenes av 32 veterinærer fra kl. 22 – 06. Utvalget foreslår at regionen tilføres ressurser tilsvarende 10 sesongtillegg (mot 12 i dag).

I forhold til dagens ordning med spesialvakt og klinisk veterinærvakt vil utvalgets forslag føre til en kostnadsøkning i Trøndelagsfylkene og Møre og Romsdal på om lag 1,13 mill. kroner, tilsvarende 5,9 %. Den kliniske veterinærvakten styrkes isolert sett med 20,4 %.

Nordland

Nordland har i dag 18 vaktområder som betjenes av 15 veterinærer i perioder med redusert bemanning. Det er fire sesongtillegg i fylket. Nordland har en spesialvakt for kjæledyr.

Regionalt forslag til antall og geografisk utstrekning av vaktområdene

Den regionale arbeidsgruppen har ikke foreslått konkrete endringer i vaktområder, men antyder muligheten for reduksjon med et vaktområde ved samordning med Nærøy i Nord-Trøndelag.

Regionalt forslag til optimal vaktbemanning på ulike tidspunkter

Den regionale arbeidsgruppen mener primært at fellesbetjening av vaktområder bør opphøre, subsidiært at fellesbetjening av vaktområder bør skje i tidsrommet kl. 22 – 06. Den regionale gruppen mener det er ønskelig med flere sesongtillegg.

Spesialvakt for kjæledyr

Den regionale arbeidsgruppen unntatt representanten fra DNV mener at det er viktigere å ha flere fullt bemannede vaktområder enn spesialvakt i et valg mellom disse alternativene.

Responstid

Den gjennomsnittlige responstiden i Nordland er 66 minutter med variasjon fra 45 til 120 minutter. De tre fellesbetjente områdene har responstid som overstiger 110 minutter.

Utvalgets forslag

Utvalget støtter det regionale forslaget og foreslår at Nordland videreføres med 18 vaktområder som betjenes av en veterinær i alle vaktperioder. Utvalget foreslår at regionen tildeles ressurser tilsvarende 11 sesongtillegg. Eventuell samordning med et vaktområde i Nord-Trøndelag bør vurderes i oppfølgingen av utvalgets forslag.

I forhold til dagens ordning med spesialvakt og klinisk veterinærvakt vil utvalgets forslag føre til en kostnadsøkning i Nordland på drøyt 400 000 kroner, tilsvarende 4,3 %. Den kliniske veterinærvakten styrkes isolert sett med 13,4 %.

Troms og Finnmark

Dagens vaktordning

Det er i alt 13 vaktområder. I tillegg deler to vaktområder en ekstra vaktressurs, slik at det er 14 veterinærer på vakt på kveld. Områdene betjenes av 13 veterinærer om nettene. Antall sesongtillegg: 0. Det ble ikke gjort endringer i vaktbemanning i forbindelse med vaktavtalen

våren 2005. I Finnmark praktiseres ”koblet vakt”, d.v.s. at vakthavende veterinær også har beredskapsvakt for Mattilsynet. Det er en spesialvakt for kjæledyr i regionen.

Regionalt forslag til antall og geografisk utstrekning av vaktområdene

Innenfor en uendret økonomisk ramme (der midler til spesialvakt for kjæledyr er omdisponert) foreslår den regionale arbeidsgruppen at vaktområdet Finnsnes/Målselv deles hele året (har nå en ekstra vaktressurs i halve året – resten av året betjener denne ressursen Harstad/Tjeldsund), at fellesbetjening av vaktområdene Lyngen og Balsfjord opphører og at det tildeles 1-2 sesongtillegg til vaktområdet Nordreisa. Ved større ressurstilgang foreslår den regionale arbeidsgruppen å etablere ett nytt vaktområde ved at Kautokeino og Karasjok deles samt at det tildeles 1,5 sesongtillegg til Nordreisa.

Regionalt forslag til optimal vaktbemanning på ulike tidspunkter

Den regionale arbeidsgruppen har ikke kommentert dette spørsmålet spesielt, men foreslått å avvikle det ene fellesbetjente området i regionen.

Spesialvakt for kjæledyr

Arbeidsgruppen har innenfor et scenarium med uendret økonomisk ramme foreslått omdisponering av midlene til spesialvakt. Det pekes likevel på at en telefonkonsultasjonsvakt i regionen oppleves positivt.

Responstid

I Troms er den gjennomsnittlige responstiden 71 minutter med variasjon fra 60 til 120 minutter. I Finnmark er gjennomsnittet 98 minutter med variasjon fra 70 til 150 minutter.

Det ene fellesbetjente området har responstid på 140 minutter.

Utvalgets forslag

Utvalget foreslår å følge det regionale forslaget og tildele Troms og Finnmark 15,5 veterinærer på vakt i alle vaktperioder samt ressurser tilsvarende to sesongtillegg. Den halve vaktressursen innebærer videreføring av ekstra bemanning av Harstad/Tjeldsund halve året.

I forhold til dagens ordning med spesialvakt og klinisk veterinærsvakt vil utvalgets forslag føre til en kostnadsøkning i Troms og Finnmark på drøyt 400 000 kroner, tilsvarende 5,2 %. Den kliniske veterinærsvakten styrkes isolert sett med 16,5 %.

Representanten fra DNV har foreslått følgende endringer i utvalgets innstilling under pkt. 7.3.5:

- Oslo, Akershus og Østfold: Ingen av de åtte vaktområdene har felles betjening om natten.
- Hedmark og Oppland: Ingen av de 23 vaktområdene har felles betjening om natten. Regionen blir tildelt 300 000 kroner til sesongmessig styrking.
- Buskerud, Vestfold og Telemark: Ingen av de 14 gjenværende vaktområdene bør ha felles betjening om natten.
- Rogaland og Agder: Regionen tildeles to ekstra vaktområder (veterinærer på dag/kveld) og sju flere veterinærer på vakt om natten.

Representanten fra DNV har i dette forslaget forutsatt at:

- 1) spesialvakten opprettholdes uendret med en kostnad på om lag 10 mill. kroner, og

2) de sammenslåtte vaktområdene er sammenslått kl. 22.00 – 06.00 alle dager i uken. Dette forslaget vil isolert sett gi behov for en økning på om lag 16,7 mill. kroner over dagens økonomiske ramme på 79,88 mill. kroner.

Representanten fra DNV har i tillegg foreslått at det må utredes en langt bedre samordning av den kliniske veterinærvakten med både spesialvakten for kjæledyr og beredskapsvakten i Mattilsynet, noe som vil gi en vesentlig, men ukjent økonomisk gevinst for de tre atskilte vaktordningene.

7.4 Særmerknad fra Den norske veterinærforening (DNV)

DNVs representant er uenig med flertallet i utvalget på vesentlige punkter i tilrådingene. Uenighetene er kommentert i utvalgsrapporten, men det gis her en mer utfyllende forklaring på DNVs standpunkt.

1. Stortinget ba regjeringen gjennomføre en utredning som skulle sikre en forsvarlig vaktordning i hele landet

DNVs representant vil vise til stortingsbehandlingen av St.prp. 47(2004-2005) og Inst.S.nr 180 (2004 – 2005) fra Næringskomiteen. Innholdet i disse er referert i pkt.2 ”*Bakgrunn for utvalgets arbeid*” i denne innstillingen. Et enstemmig Storting anmodet regjeringen om en gjennomgang av antall vaktområder og bemanning for å sikre en forsvarlig vaktordning. Bakgrunnen var at de endringene i bemanning som departementet vedtok i april hadde skapt betydelige reaksjoner fra brukerhold og kommuner over hele landet. Det ble bedt om at utredningen skulle gjennomføres med utgangspunkt i dagens rammer. Under stortingsdebatten presiserte saksordføreren Enoksen (Sp) at statsråd Sponheim skulle merke seg at det var **forskjell på en utredning ”innenfor dagens økonomiske ramme” og en utredning ”med utgangspunkt i dagens økonomiske ramme”**, og det var det siste Stortinget ba regjeringen gjennomføre slik at behovet for nødvendige ressurser til en forsvarlig veterinærvakt kunne bringes på det rene.

2. De regionale utvalgene har best forutsetning for å finne løsninger for en forsvarlig vaktordning

De grundige utredningene som de 8 regionale gruppene har utført for det sentrale utvalget, gir det beste grunnlaget for å angi behovet for antall vaktområder og bemanning. De regionale utvalgene har vært bredt sammensatt med representanter fra brukergrupper, KS, staten ved Mattilsynet og DNV, alle med lokalt kjennskap til husdyrhold og kommunikasjonsforhold. Det sentrale utvalget har på ingen måte nødvendigvis kjennskap til lokale/regionale forhold til å endre på de lokale gruppene vurdering og konklusjoner. De regionale gruppene har lagt vekt på at vaktområdene lar seg betjene slik at alle dyreslag er sikret en forsvarlig vaktordning.

3. Behov for om lag 14,5 mill. kroner til vaktordningen i tillegg til dagens bevilgning

Oppsummert økonomisk behov de åtte gruppene har konkludert med, er en økning av ressursene til vaktordningen med om lag 14,5 mill. kroner på landsbasis for at vekten skal fungere. Da er det forutsatt at midlene på til sammen 10 mill. kroner til spesialvakten for smådyr opprettholdes. Tre av gruppene angir lite behov for spesialvakten i sin region. Bortsett fra en av gruppene er det ikke vurdert behov for endring av økonomiske midler til den kliniske veterinærvakten ved nedlegging av spesialvakten. Med dette forbehold viser de regionale gruppene således til et samlet behov for om lag 94 mill. kroner til de to veterinærvaktene. Dette tilsvarer en økning på om lag 18 % i forhold til dagens økonomiske ramme på 79,88 mill. kroner.

DNVs representant i utvalget har i tråd med dette lagt frem et forslag som ligger om lag 2 mill. kroner høyere, men har samtidig forutsatt at en snarlig vurdering av en samordning av både beredskapsvakten i Mattilsynet og spesialvakten for kjæledyr med den kliniske veterinærvakten vil gi en vesentlig økonomisk synergieffekt.

4. Nedlegging av spesialvakten for kjæledyr vil gi langt dårligere vakttilbud i dyretette og befolkningstette områder av landet

Nedlegging av spesialvakt for kjæledyr og overføring av midlene til den kliniske veterinærvakten, vil skape betydelig underdekning i vaktberedskapen i befolkningstette områder. Det vil da være nødvendig å tilføre tilsvarende økonomiske vaktressurser til disse områdene for å opprettholde en forsvarlig vaktordning både for kjæledyr og produksjonsdyr.

Kun tre av de åtte regionale utvalgene (Nordland, Troms/Finnmark og Hedmark/Oppland) mener at midlene til spesialvakten for kjæledyr med fordel kan omdisponeres til den ordinære veterinærvakten. De øvrige 5 utvalgene har forutsatt at midlene til spesialvakten blir opprettholdt. Enkelte utvalg har pekt på at spesialvakten for kjæledyr bør evalueres slik som det var forutsatt i gjeldende avtale mellom staten og DNV.

Det må bemerkes at representanter for sports- og kjæle-dyreiere ikke har vært hørt eller vært med i verken det regionale eller sentrale utredningsarbeidet.

DNVs representant mener at det er behov for en snarlig evaluering av spesialvakten med sikte på å samordne denne i langt større grad med den ordinære vakten. Inntil det har skjedd velger derfor denne representanten å beholde spesialvakten uendret.

5. Forsvarlig responstid for alle dyrearter

Beregningsmodellen for sammenligning av responstid mellom ulike vaktområder, som det sentrale utvalget ba de regionale gruppene utføre, tar utgangspunkt i reiseavstand og reisetid til 80 % av gårdsbruk med husdyr i vaktområdet. Verken dyretetthet (antall kjæledyr, sportsdyr, produksjonsdyr) eller fordeling av disse i hele vaktområdet kan bli fanget opp av en slik beregning. Det ble således dårlig sammenheng mellom denne beregningsmodellen og de forslagene til en forsvarlig responstid de regionale gruppene med sin lokalkunnskap kom frem til. Spesielt slår dette veldig skjevt ut i sammenligning av dyretette og dyrefattige områder og når to vaktområder blir sammenslått.

I ettertid har departementet på vegne av utvalget (flertallet) bedt regionkontorene i Mattilsynet innhente disse opplysningene i sin region.

Når flertallet i tillegg legger opp til i sitt forslag - om når vaktområder kan slås sammen - at responstiden *"tar utgangspunkt i tilgjengelige økonomiske ressurser"*, mener DNVs representant at man kommer langt bort fra Næringskomiteens forutsetning om at: *"En forsvarlig responstid skal ivaretas og det skal tas hensyn til kostnadene til dyreeiere."* (jfr. Pkt. 2 "Bakgrunn for utvalgets arbeid").

6. En bedre samordning mellom beredskapsvakten i Mattilsynet og den kliniske veterinærvakten vil gi en faglig, organisatorisk og økonomisk gevinst

I store deler av landet er det svært få oppdrag på Mattilsynets beredskapsvakt. Dette går fram av foreliggende vaktregninger. En samordningsmodell mellom den kliniske vakten og Mattilsynets beredskapsvakt i områder med ubetydelig antall oppdrag vil kunne gi en økonomisk gevinst. Ordningen vil for eksempel innebære at vakthavende veterinær i den kliniske vakten pålegges å bistå Mattilsynet ved eventuell mistanke eller utbrudd av smittsom sykdom eller i dyrevernsaker. Vakthavende veterinær vil i denne modellen ikke få forvaltningsmessig vedtaksmyndighet, kun adgangs-/inspeksjons-rett og iverksetting av

enkeltvedtak etter beordring fra vakthavende på regionsnivå. I og med at det kun er beredskapsvakt på natt (22.00 – 08.00) og i helgene på regionsnivå i dag, blir denne modellen for alle praktiske foremål kun en utvidelse av dagens ordning i tidsrommet 16.00 – 22.00. Det henvises også til gjeldende avtale om klinisk veterinærvakt som har bestemmelse om at vakthavende veterinær skal kunne utføre frivillige og pålagte oppgaver for det offentlige.

En nærmere samordning av vaktordningene vil også bety en faglig styrking av Mattilsynets beredskapsvakt. Alle yrkesgrupper i Mattilsynet kan delta i beredskapsvakten, og denne kan da være bemannet uten veterinær kompetanse utenom ordinær arbeidstid. Den kliniske veterinærvakten vil i de fleste tilfeller være den som blir tilkalt og oppdager dyr som kan mistenkes å lide av alvorlig smittsom sykdom. På det viset opptrer allerede den kliniske vakten som en førstelinjevakt i beredskapen mot alvorlig smittsomme sykdommer.

En slik samordningsmodell byr på vesentlig mindre habilitetsproblemer enn at de fleste veterinærer i Mattilsynet har full rett til å drive privat veterinærpraksis utenom ordinær arbeidstid. Det er derfor grunn til å utrede en slik modell nærmere.

Vedlegg 1 Responstid og arbeidsmengde i klinisk veterinærvakt etter dagens organisering

Responstid er oppgitt i 145 vaktområder. Ved innrapportering er det lagt til grunn reduksjon av antallet vaktområder i Vestfold og Telemark med to slik den regionale gruppen foreslo.

Tabell 1 Oppgitt responstid (etter definerte kriterier) når det er en veterinær på vakt i hvert vaktområde³

Tidsintervall	Antall vaktområder	Andel vaktområder
20 - 29 minutter	8	5,6 %
30 – 44 minutter	29	20,0 %
45 – 59 minutter	20	13,8 %
60 – 74 minutter	57	39,3 %
75 – 99 minutter	18	12,4 %
100 – 114 minutter	5	3,4 %
115 – 129 minutter	7	4,8 %
130 minutter eller mer	1	0,7 %

Tabell 2 Oppgitt responstid i de enkelte fylkene når det er en veterinær på vakt i hvert vaktområde

Fylke	Antall vaktområder med oppgitt responstid	Gjennomsnittlig oppgitt responstid i minutter	Variasjon i oppgitt responstid (minutter)
Akershus	3 av 4	53	40 – 60
Østfold	3 av 4	40	40 – 40
Hedmark	10 av 11	68	40 – 100
Oppland	12 av 12	51	30 – 75
Buskerud	7 av 7	52	30 – 60
Vestfold	2 av 2	50	50 – 50
Telemark	5 av 5	52	30 – 90
Agderfylkene	6 av 6	48	30 – 60
Rogaland	13 av 13	30	20 – 45
Hordaland	8 av 11	68	42 – 120
Sogn og Fjordane	10 av 11	78	45 – 120
Møre og Romsdal	15 av 16	69	30 – 105
Sør-Trøndelag	9 av 12	49	35 – 66
Nord-Trøndelag	13 av 13	59	23 – 120
Nordland	18 av 18	66	45 – 120
Troms	7 av 7	71	60 – 120
Finnmark	6 av 6	98	70 – 150

³ Omfatter opplysninger fra 147 av 158 områder. Gjennomsnittlig oppgitt responstid er 60,3 minutter. For Buskerud, Vestfold og Telemark er responstiden oppgitt etter den regionale arbeidsgruppens forslag om to færre vaktområder enn i dag.

Tabell 3 Oppgitt responstid når en veterinær betjener mer enn ett vaktområde (normalt to områder)⁴

Tidsintervall	Antall vaktområder	Andel vaktområder
30- 44 minutter	8	7,4 %
45 – 59 minutter	3	2,8 %
60 – 74 minutter	16	14,8 %
75 – 99 minutter	22	20,3 %
100 – 114 minutter	13	12,0 %
115 – 129 minutter	32	29,6 %
130 minutter eller mer	14	13,0 %

Tabell 4 Oppgitt responstid i de enkelte fylkene når en veterinær betjener mer enn ett vaktområde⁵

Fylke	Antall områder med oppgitt responstid	Gjennomsnittlig oppgitt responstid i minutter	Variasjon i oppgitt responstid (minutter)
Akershus	4	110	100 – 120
Østfold	4	60	105 – 120
Hedmark	6	115	105 – 120
Oppland	10	105	60 – 120
Buskerud	6	87	80 – 90
Vestfold	2	70	70 – 70
Telemark	4	110	90 – 130
Agderfylkene	6	103	70 – 120
Rogaland	10	36	30 – 45
Hordaland	8	116	100 – 160
Sogn og Fjordane	6	147	120 – 160
Møre og Romsdal	11	113	65 – 188
Sør-Trøndelag	13	94	70 – 149
Nord-Trøndelag	10	97	40 – 123
Nordland	6	117	110 – 120
Troms	2	140	140 – 140

⁴ Omfatter tall fra 108 vaktområder som inngår i fellesbetjening (av 114 totalt). Gjennomsnittlig oppgitt responstid er 99,2 minutter

⁵ Finnmark er ikke med i tabellen fordi fylket ikke har noen fellesbetjente vaktområder etter dagens vaktordning

Tabell 5 Arbeidsmengde på vakt – oppgitt som gjennomsnittlig andel av vakttiden som er belagt med oppdrag

Fylke	Antall vaktområder med registreringer	Gjennomsnittlig prosentandel av vakttiden som brukes til aktivt arbeid
Akershus	0	Ukjent
Østfold	1	7,7 %
Hedmark	3	10 %
Oppland	8	19 %
Buskerud	5	9,1 %
Vestfold	2	12,1 %
Telemark	6	11,6 %
Agderfylkene	4	16,4 %
Rogaland	9	14,9 %
Hordaland	8	13,1 %
Sogn og Fjordane	11	12,5 %
Møre og Romsdal	11	9,1 %
Sør-Trøndelag	11	12,5 %
Nord-Trøndelag	11	12,3 %
Nordland	10	10,9 %
Troms	5	7,1 %
Finnmark	5	3 %
Sum	110	11,9 %

Kilde: Registreringer av arbeidsmengde på vakt i perioden april 2003 – mars 2004 foretatt av Den norske veterinærforening

Noen nøkkeltall for kostnader i vaktordningen

Årskostnad for ett vaktområde utenom tidsrommet kl. 08 – 16 på hverdager	kr. 538 283
Årskostnad for en vakttime alle hverdager i ett vaktområde (eks. kl. 16 – 17)	kr. 17 179
Årskostnad for en vakttime alle lørdager og søndager i ett vaktområde	kr. 9 519
Årskostnad for en vakttime alle helligdager i ett vaktområde	kr. 1 442

Vedlegg 2 Oppsummert forslag til organisering og kostnader ved klinisk veterinær-vakt⁶

Region	Års-kostnad i dag inkl. spesial-vakt	Utvalgets (flertallets) forslag					
		Antall på vakt dag/kveld (dagens antall i parentes) ⁷	Antall på vakt kl. 22 – 06 (dagens antall i parentes)	Disponibelt til sesong-messig styrking (1000 kr) (Dagens beløp i parentes)	Års-kostnad	Endret kostnad i forhold til i dag for klinisk veterinær-vakt	Endret total-kostnad i forhold til i dag ⁸
Oslo, Akershus, Østfold	4 543,0	8 (8)	5 (4)	120 (0)	3 748,1	+ 24,7 %	- 17,5 %
Hedmark, Oppland	10 569,0	23 (23)	20 (14)	180 (348)	11 877,0	+ 21,2 %	+ 12,4 %
Buskerud, Vestfold, Telemark	7 306,8	14 (16)	11 (9)	420 (203)	7 275,6	+ 11,3 %	- 0,4 %
Rogaland, ⁹ Agder	10 359,9	20 (20)	13 (11)	0 (377)	9 182,7	+ 14,0 %	- 11,4 %
Hordaland, Sogn og Fjordane ¹⁰	10 306,0	22 (21)	20 (14)	240 (348)	11 564,2	+ 21,3 %	+ 12,2 %
Møre og Trøndelag	19 193,3	41 (41)	32 (24)	300 (348)	20 329,0	+ 20,4 %	+ 5,9 %
Nordland	9 598,1	18 (18)	18 (15)	330 (116)	10 012,7	+ 13,4 %	+ 4,3 %
Troms og Finnmark	7 979,7	15,5 (14)	15,5 (13)	60 (0)	8 397,7	+ 16,5 %	+ 5,2 %
Sum	79 854,9	161,5 (161)	134,5 (104)	1650 (1740)	82 387,0	+ 18,1 %	+ 3,2 %

⁶ Representanten fra DNV har hatt merknader til dette forslaget for fire regioner, se pkt. 7.3.5

⁷ Dag/kveld omfatter hverdager kl. 06-08 og 16-22 samt lørdag, søndag og helligdager kl. 06-22

⁸ Endringen i årskostnad omfatter endringer i samlede kostnader for veterinær-vakt, både klinisk veterinær-vakt og spesialvakt for kjæledyr

⁹ Vaktområdet Etne i Hordaland administreres fra Rogaland og Agder og er derfor lagt inn i denne regionen i oppsettet.

¹⁰ Vaktområdet Etne er tatt ut av oppstillingen for Hordaland, Sogn og Fjordane fordi området administreres fra Rogaland og Agder.

Vedlegg 3 Oversikt over offentlige dokumenter som det refereres til utvalgsrapporten

- St.prp. nr. 54 (1999-2000) Om faglige og økonomiske rammer for dyrehelseforvaltningen og virksomheten til veterinærer og annet dyrehelsepersonell
- Innst. S. nr. 235 (1999-2000) Innstilling fra næringskomiteen om faglige, juridiske og økonomiske rammer for dyrehelseforvaltningen og virksomheten til veterinærer og annet dyrehelsepersonell
- Ot. prp. nr. 52 (2000-2001) Om lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell
- Innst. O. nr. 119 (2000-2001) Innstilling fra næringskomiteen om lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell
- Lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell
- St. prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 (2002-2003) Om ny organisering av matforvaltningen m.m.
- St. prp. nr. 47 (2004-2005) Om klinisk veterinærvakt og endringer av kapittel 1115 – Mattilsynet på statsbudsjettet for 2005 under Landbruks- og matdepartementet
- Innst. S. nr. 180 (2004-2005) Innstilling fra næringskomiteen om klinisk veterinærvakt og endringer av kapittel 1115 – Mattilsynet på statsbudsjettet for 2005 under Landbruks- og matdepartementet
- St. prp. nr. 60 (2004-2005) Om lokaldemokrati, velferd og økonomi i kommunesektoren 2006 (kommuneproposisjonen)